

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XIII

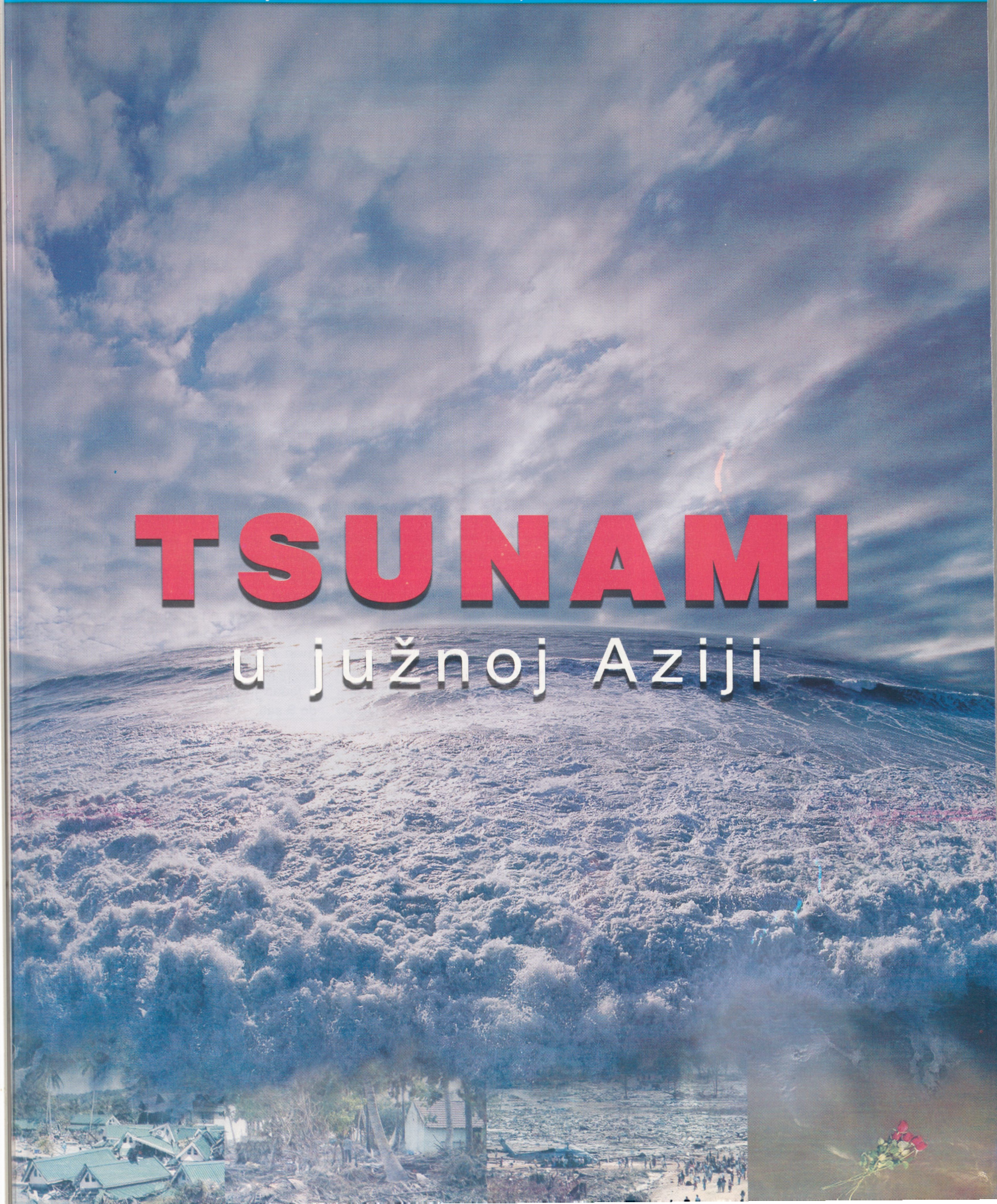
Broj 137

TUZLA, SIJEČANJ 2005.

Cijena 1 KM, 4 Kn

TSUNAMI

u južnoj Aziji

UVODNIK

Pred Vama je 137. broj Hrvatskoga glasnika, kao uvijek, i u ovom broju smo zabilježili neka od važnijih zbivanja u našem gradu i u svijetu.

● Potres tsunami. Kataklizma koja je razorila jugoistočni dio Azije, i u kojoj je prema podacima, život izgubilo više od 300.000 osoba. Osim strahovite razorne snage podmorskog potresa, do tragičnoga stanja doveo je naknadni plimni val. Ovo je jedna od najvećih prirodnih katastrofa u povijesti. Države, crkvene i humanitarne organizacije iz cijeloga svijeta nisu ostale ravnodušne, te su pritekly u pomoć narodima pogođenim ovom tragedijom.

● Hajka na fakultete i na sam Univerzitet u Tuzli, koja se potkraj siječnja 2005. vodila na TV i u novinama i dalje traje, sigurno ne koristi našem Kantonu, koji mukotrpno odvaja znatna financijska sredstva kako bi se mladi mogli školovati u Tuzli. Rezultati koji su postignuti u obrazovanju, u znanosti, poznati su ne samo u Tuzli, BiH nego i šire. Tko to sprema, za čiji interes radi? Izgleda da uspješni znanstvenici, fakulteta i Univerziteta nekome smetaju. Strašna je zavist i zloba zlih ljudi. Ukoliko i gdje ima navedenih negativnosti ili kriminala, treba jasno reći *ime i prezime*. Ljude, koji to čine, odstraniti. Optuživati bez imena i prezimena škodi djelatnicima, studentima, fakultetima i Univerzitetu pa čak i društvu u cjelini, jer kod građana izaziva sumnju i nepovjerenje u ljude koji rade savjesno.

● Počinje korizmeno vrijeme Čistom srijedom ili Pepelnicom i traje četrdeset dana. To je izrazito pokorničko vrijeme crkvene godine. U kršćanstvu su uvijek nazočna tri oblika izvanjske pokore: post, molitva i karitativno djelovanje. Moramo shvatiti da gramzivost ne donosi bogatstvo života, da je svaka slava kratka. "Sjeti se čovječe da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti"! Ne proklinjimo jer ni Krist nije proklinjao. Molimo jer Krist je molio i opraštajmo jer Krist je oprostio.

● Obljetnica smrti blaženoga Alojzija Stepinca - 10. veljače kada se slavi njegov spomendan. Alojzije kardinal Stepinac bio je naučitelj, svjedok i mučenik vjere. Umro je u Krašiću 10. veljače 1960. godine, a blaženim ga proglasio Sveti Otac 3. listopada 1998. u Mariji Bistrici. Blaženi Alojzije Stepinac je simbol vjere, nade i ljubavi.

● HKD Napredak je i u prošloj godini imao niz aktivnosti. Hrvatski Glasnik je izlazio prema financijskim i drugim mogućnostima. U listu rade volonteri. Nema uposlenih u Uredništvu, kao ni u HKD Napredak, koji je osnivač i izdavač glasila. Sve poslove smo radili i mnogo toga uradili, što se vidi iz pregleda aktivnosti, a nitko se nije sjetio da to vrednuje u materijalnom smislu. Kada treba u Glasniku pisati o hrvatskim udruženjima, onda je to zadaća lista, a kada bi trebalo nešto i novčano pomoći, tada se HKD Napredak i Glasnik izostave kao da ne postoje. U Uredništvo Glasnika trebaju doći mladi, a hrvatske udruge i firme trebaju prepoznati svoj list i tako ga vrednovati.

● U ovom broju Hrvatskoga Glasnika naći ćete još mnogo zanimljivih članaka, koji će Vas informirati o svim događanjima krajem 2004. godine i u siječnju ove godine, kao druge zanimljive članke.

Pozivamo drage naše čitatelje, da se javljaju s priložima iz svoje sredine, iz svoga kraja, iz zemlje i svijeta, te da se pretplate na svoj list Hrvatski Glasnik.

J.N.

Uspjeh Klinike za kardiovaskularne bolesti u Tuzli KARDIOLOZI SVLADALI I ARITMIJU SRCA

Klinika za kardiovaskularne bolesti u Tuzli sredinom veljače jedina u BiH počeo će s programom elektrofiziologije srca, čiji je cilj detektiranje i otklanjanje uzroka srčanih aritmija. Nakon jednogodišnje pripreme i obuke u SAD i Norveškoj, oformljen je stručni tim mladih stručnjaka koji će isključivo raditi na primjeni nove metode liječenja aritmije srca.

Direktor tuzlanske klinike, **dr. Emir Kabil**, kaže kako se još jedino čeka isporuka i montaža stimulatora, najsuptilnijeg dijela opreme dvorane za elektrofiziologiju.

- Već imamo oko 200 pacijenata koji čekaju na složeni i za naše uvjete prilično skup tretman. Naime, radi se o tome da se detektiraju tzv. aberantni putovi koji izazivaju asinhron rad srca. Bolesnicima to stvara stanovite probleme koji mogu dovesti do pojave ugrušaka, pa i embolija, a na kraju i do naprasne smrti. Liječenje ovom metodom doprinosi da ti ljudi kasnije imaju normalno, zdravo srce i, u krajnjem, normalan život - objasnio je dr. Emir Kabil.

Osobe s dijagnozom aritmije srca prisiljene su redovito koristiti veće količine skupih lijekova. Doze se stalno povećavaju i oboljeli su, praktički, zarobljenici medikamentata. Dr. Kabil navodi kako su stalno u strahu od zastoja u radu srca. Zbog toga izbjegavaju putovanja, čak i odlaske iz doma, a za lijekove daju čitavo bogatstvo.

- Metoda se sastoji u tome da se specijalni kateteri venskim sustavom dovode do srca, detektiraju se takozvani patološki putovi signala srca, koji se zatim visokom energijom presijecanju, odnosno, doslovce spaljuju. Srčani signali poslije idu normalnim putovima i osoba ponovno ima potpuno zdravo srce - istaknuo je direktor Klinike za kardiovaskularne bolesti u

Dr. Emir Kabil

Tuzli, te dometnuo da ova vrsta oboljenja nije karakteristična samo za starije osobe, s obzirom da od srčane aritmije oboljevaju i mladi.

Primjena nove metode za prvih desetak pacijenata, bit će obavljena od tima tuzlanskih liječnika, kojima će asistirati stručnjaci iz SAD i Slovenije, s kojima se intenzivno surađuje.

Izračunato je da prosečan oboljeli od aritmije srca godišnje na lijekove potroši polovinu cijene operacije, koja inače košta oko 7.000 KM. Izlječenjem za nepune dvije godine otplatit će troškove operacije. Pacijenti iz Federacije neće plaćati ništa, jer će troškove snositi Fond solidarnosti FBiH, dok će oboljeli izvan Federacije morati plaćati punu cijenu, kazao je dr. Emir Kabil.

Jedan tretman novom metodom traje od 6 do 8 sati.

Miro Petrović

OBNOVLJENA NAPRETKOVA PALAČA U SARAJEVU

Od osnutka davne 1902. pa do danas Napredak je postao i ostalo jednom od krovnih kulturnih institucija Hrvata u Bosni i Hercegovini, ali i šire. U Sarajevu od 1913. "živi" i Napretkov zadružni dom ili poznatije Napretkova palača koja krase ovaj grad kako svojim pročeljem, tako i ostalim dijelovima zgrade. No vrijeme čini svoje i bez obnove puno toga bi propalo. Pročelje i fasada već su obnovljeni, ali se javila potreba za obnavljanjem unutrašnjosti Palače.

Vlada Republike Hrvatske u mnogočemu pomaže Hrvate u Bosni i Hercegovini, a ponajviše u kulturi i obrazovanju. Naravno nikada ne zaboravlja Napredak. Tako je i donirala sredstva upravo za gore spomenutu namjenu, saniranje podruma, obnovu ureda Središnje uprave i nabavku opreme za Radio postaju Vrhbosna.

Dana 19. siječnja 2005. u nazočnosti velikog broja gostiju svečano je i obilježen završetak radova. **Uzorit Vinko kardinal Puljić** blagoslovio je nove prostorije te je za novinare izjavio kako je uloga Napretka od neprocjenjive važnosti za Hrvate u Bosni i Hercegovini i šire te kako je u današnje vrijeme glavna zadaća Napretka promicanje hrvatske kulture i briga za studente i dake. Predsjednik Napretka **prof. dr. Franjo Topić** zahvalio je svima koji su do sada sudjelovali u obnovi Palače, kao i onima koji su zaslužni za povratak dijela Palače u ruke Napretka, budući da se zna da je 1949. gašenjem Napretka

nacionalizirana sva Napretkova imovina. Posebno je zahvalio Vladi Republike Hrvatske koja je financirala obnovu unutrašnjosti te je pozvao i domaće vlasti da se aktivnije uključe u obnovu ostalih dijelova zgrade kao i da potpomažu realizaciji Napretkovih programa.

Izaslanik veleposlanika Republike Hrvatske u BiH Josipa Vrbošića, **dr. Mislav Kukoč** istaknuo je kako će hrvatska vlada i nadalje pomagati Napredak i njegove projekte jer je svojim stoljetnim radom pokazao kako se može raditi i stvarati hrvatsku kulturnu baštinu i da je njegova uloga u idućem razdoblju od neprocjenjive vrijednosti.

Na svečanosti su bili i mnogi politički i kulturni djelatnici, a među njima i pomoćni biskup vrhbosanski **msgr. dr. Pero Sudar**, zamjenik federalnog premijera **Dragan Vrankić**, federalni ministar obrane **Miroslav Nikolić** kao i ostali dužnosnici sa svih razina vlasti.

Vanja Gavran

HKD NAPREDAK - SARAJEVO

IZASLANSTVO NAPRETKA POSJETILO VAREŠ

Izaslanstvo Središnje uprave Hrvatskog kulturnog društva Napredak, predvođeno predsjednikom **prof. dr. Franjom Topićem**, posjetilo je Vareš. U zgradi općine sastali su se s načelnikom **Hamdom Fatićem**, predsjednikom Općinskoga vijeća **Zdravkom Maruševićem**, šefom odjela opće uprave **Čedomirom Jelićem**, inače predsjednikom Napretkove podružnice u Varešu, te s urednikom lista Bobovac, kojeg izdaje vareška podružnica, **Mladenkom Marijanovićem**.

U dvosatnom razgovoru dotaklo se mnogih tema. Načelnik općine upoznao je Topića sa stanjem u vareškoj općini u kojoj danas obitava oko 9800 stanovnika, podsjetivši kako je prije rata u Varešu živjelo 22 000 stanovnika.

Naglasio je kako je Vareš kao slijepo crijevo gdje završava jedna prometnica i gdje je gospodarstvo u nezavidnom položaju. Danas, po riječima načelnika, u općini radi svega 1 500 ljudi. Prijeratna postrojenja su uništena, željezara ne radi i glavna djelatnost je šumarstvo, a kao glavni potencijal ovoga kraja načelnik vidi u turizmu i proizvodnji zdrave hrane. Zatražio je i pomoć od Napretka u realizaciji cilja asfaltiranja ceste prema Tuzli i Bobovcu.

Topić je zahvalio na pozivu da posjeti Vareš izrazivši zadovoljstvo radom Napretkove podružnice koja, po riječima Jelića, danas ima 529 članova. Također je rekao kako će, koliko je to god u mogućnosti Napredak, pomoći u realizaciji planova općinske vlasti. Marijanović

je kazao kako se Bobovac, čiji je 121. broj upravo izišao iz tiska, tiska u 1 000 primjeraka. Najveći dio primjeraka se proda, a jedan broj se šalje i pretplatnicima u inozemstvo. Napomenuo je i značaj radijske postaje Bobovac koja od Nove godine ima novu shemu emitiranja i s tri uposlena već niz godina predstavlja značajan medij. Topić je također rekao kako će Središnja uprava u idućem razdoblju još više pomagati kakoj list, tako i radijsku postaju jer su od velike važnosti i za Vareš i za Napredak.

Na koncu je izaslanstvo posjetilo i radio postaju Bobovac te Župni ured gdje su razgovarali sa svećenicima.

Vanja Gavran

Mr. Rešad Husagić - generalni direktor Rudnika "Kreka" u Tuzli

RUDNICI MORAJU OSTATI DRŽAVNO VLASNIŠTVO

Sa 4.260 radnika Rudnik "Kreka" je prošlu godinu obilježio izuzetnom proizvodnjom od dva milijuna tona ugljena isporučenih tržištu. Težnja da se s manjim brojem uposlenika ostvari veći učinak od predratnog je na dobrom putu. Procjene su, da će se ostvarenjem plana za narednu godinu koji iznosi 2,4 milijuna tona postići učinak od 550 tona, što je za stotinu tona više od prijeratnog prosjeka, kada je sa učinkom od 450 tona, ali sa 11,5 hiljada uposlenika ostvarivana proizvodnja od 5,5 milijuna tona godišnje.

U "Kreki" već prognoziraju da će u 2006. godini ostvariti godišnju proizvodnju od tri milijuna tona. Valja reći i to da u ovoj godini Rudnici ugljena Kreka obilježavaju 120 godina neprekidnog rada. Jer, odluka o osnivanju Rudnika donesena je 1. studenoga 1881. godine, a samostalan rad i proizvodnja ugljena uslijedili su 1885. godine.

Husagić: Mi se već tri godine unazad kontinuirano pripremamo za ostvarenje tog cilja. Naravno, ta će proizvodnja biti vezana za tržište. Ovu godinu smo proglasili stabilizacijskom za Rudnik "Kreka", kada namjeravamo ostvariti proizvodnju od 2.400.000. Povećanjem procenta otkrivke, prije svega na površinskim kopovima, te pripremnim radovima u jamama stvara se preduvjet za povećanje proizvodnje na tri milijuna tona ugljena koje će doći u 2006. godini.

Smanjen broj povreda na radu

- U Kreki se maksimalna pažnja poklanja zaštiti na radu. O tome najbolje govori podatak da je učešće nesreća prije rata za Kreku bio u prosjeku 60 povrijeđenih radnika godišnje. Poslije rata je sveden na 30, a ove godine prosjek ozljeda je negdje ispod 10. To pokazuje da je prisutan trend humanizacije rada i zaštite kojoj se poklanja posebna pažnja - kaže generalni direktor Rudnika "Kreka", Rešad Husagić.

Rudnicima je ovih dana u Madridu dodijeljena "Zlatna zvijezda", međunarodno priznanje asocijacije "Actualidad" koje se dodjeljuje za prestiž i izuzetan kvalitet rada. Ove godine Rudnik Kreka obilježava 120. godišnjicu postojanja i neprekidnog rada.

Uspjeh od dva milijuna tona, dokaz je da smo uspjeli konsolidirati proizvodnju. Prije tri godine, maksimalna proizvodnja u Rudniku "Kreka" bila je 900.000 do milijun tona ugljena i slobodno možemo reći da je ona danas uvećana za 100%. Ponosni smo na ostvareni plan, svjesni da takav uspjeh danas može postići malo koja firma u ovoj državi.

Bez ugljena nema struje

H.G.: Kakva je pozicija Krekinih rudnika u državi danas?

Husagić: Učešće proizvodnje "Kreke" na nivou Tuzlanskog kantona kreće se između 50 i 70%, a u učešću ugljena u Federaciji negdje oko 40%.

Zlatna zvijezda iz Madrida

Rudnicima ugljena Kreka ovih dana je dodijeljeno je još jedno vrijedno međunarodno priznanje. Internacionalna organizacija "Actualidad" sa sjedištem u Madridu dodijelila je Kreki "Zlatnu zvijezdu", priznanje koje se dodjeljuje za prestiž i izuzetne poslovne i organizacijske rezultate.

Komiteo za izbor, "Actualidad - 21. stoljeće", na čijem čelu je Francisco J. Abello, uputio je čestitke menadžmentu "Kreke" za "sjajno rukovođenje" firmom.

- Ova nagrada se dodjeljuje malom broju poduzeća, kao priznanje za izuzetno poslovno rukovođenje, kao i izvrstan kvalitetu i prestiž, koji bi kod kupaca i poslovnih partnera trebao predstavljati i svojevrsan simbol pobjede i uspjeha - stoji u obavijesti upućenoj Rudnicima "Kreka" Tuzla.

Ova nagrada će Rudniku Kreka biti uručena 26. veljače u Ateni.

- Ponosni smo na ostvarene ciljeve, svjesni da ovakav uspjeh danas može postići malo koja firma u BiH. Svake godine pospešujemo obnovu opreme.

O tome, da imamo što bolje iskorištene kapacitete, a time i učinke. Priznanje koje smo dobili dokaz je da se ti rezultati vide i cijene. U ovoj godini ćemo još više pratiti tehnološka dostignuća u proizvodnji ugljena - kaže direktor Rudnika "Kreka" Rešad Husagić.

To dovoljno kazuje što "Kreka" u ovom momentu znači za Federaciju.

H.G.: Najveći "Krekin" potrošač je Termoelektrana Tuzla. Koliko je ugljena plasirano energetičarima u prošloj godini, a koliko privredi TK?

Husagić: Oko 75% ugljena je otišlo Termoelektrani Tuzla, i takav trend se drži posljednjih nekoliko godina. U ovoj godini planiramo os-

tvariti proizvodnju od 2.400.000 tona, od čega bi prema TE Tuzla trebalo ići oko 1.900.000 tona ugljena, prema lukavačkoj Fabrici sode 140.000. tona, a ostala proizvodnja bi bila za komercijalne ugljene, odnosno, za građane kantona i Federacije BiH. Samo jedan manji dio, negdje oko 15.000 tona, išao bi prema izvozu.

H.G.: Pred kraj prošle godine ispratili ste 230 rudara u penziju. Hoće li se to odraziti na proizvodnju?

Husagić: Mi planski vršimo penzioniranje rudara i nastojimo da proizvodni kapaciteti, prije svega jamski ne ostanu bez ljudi.

Lani je penzionirano 230 rudara, a svake godine u penziju ispratimo 200 do 250 rudara. Nastojimo da taj ispraćaj bude dostojan rudara. Svakome od njih osiguramo otpremninu. Svima je povezan radni staž i osigurano liječenje.

Izmirujemo sve obaveze

H.G.: Restrukturiranje rudnika je proces koji vas očekuje da li ste spremni i kako vidite Kreku u tom procesu?

Husagić: Restrukturiranje rudnika i privatizacija su procesi koji iziskuju neprekidnu aktivnost. Odvijat će se u dvije faze, a očekujemo da će se okončati 2015. godine. U "Kreki" već radimo na pripremnim aktivnostima koje su vezane za akcijski plan i mislim da u odnosu na ostale rudnike prednjačimo. Naravno, u procesu restrukturiranja, veliku ulogu imat će država BiH, na kojoj je opredjeljenje hoće li rudnici ostati državni ili će se jednim dijelom privatizirati.

H.G.: S obzirom da ste ne čelu jednog velikog rudnika, kako Vi gledate ne taj proces?

Husagić: S obzirom na države koje su prošle tranziciju, mislim da je varijanta državnih rudnika još uvijek jedna od najboljih opcija.

H.G.: Spomenuli ste da je "Kreka" u posljednjih nekoliko godina finansijski dobro poslovala. Kakvo je danas stanje?

Husagić: "Kreka" je, kao i svi rudnici, imala velika dugovanja obzirom na zaduženja iz prethodnih godina. Poznato je da proizvodnja nije bila na ovom nivou.

Od prezaduzene "Kreke", izmirivanjem obaveza i domaćinskim poslovanjem, uspjeli smo dugovanja svesti na razumnu mjeru i stvoriti uvjete za lakše poslovanje. Sva dugovanja smo stavili pod kontrolu, a to znači da uredno servisiramo kredite, obaveze prema državi i radnicima.

Važno je reći da nismo došli u situaciju, kao što je nekada bilo, da se zbog neizmirivanja obaveza plijeni ugljen i druga imovina rudnika. S dobavljačima također iznalazimo povoljna rješenja. Sklapamo određene dogovore i tako nastojimo ispoštovati obaveze prema njima, a oni prema "Kreki".

Tekst i foto: **Azra Kunosić**

RUDNICI U TUZLI

Krajem turske vladavine, 1874. godine, ljudi su na Krojčici i okolini vadili uglj i prodavali ga u Tuzli. Zvali su ih ćumurašima. Na području turske kapetanije turska uprava nije bila nezainteresirana za prirodna bogatstva ovoga kraja. Još prije uspostavljanja austrougarske vlasti, u okolini Tuzle zadržavali su se inozemni istraživači sa znanjem Mustafe-paše.

Po uspostavljanju austrougarske vlasti, 1879. i 1889. godine, izvršeno je temeljito istraživanje naslaga uglja i soli na području Tuzle. Osnivanje rudnika je uslijedilo po donošenju Rudarskog zakona za BiH, koji je stupio na snagu 1. studenoga 1881. godine. Samostalni rudnik uglja Kreka počeo je s radom 1885. godine pod državnom kontrolom.

Na temelju Zakonom priznatog prioriteta državnom eraru, odnosno Rudniku Kreka dodijeljena su slijedeća rudna polja:

U 1886. godini četiri polja pod imenom Benjamin, Valerija, Aleksander i Teodor.

U 1887. polje, pod imenom Krojčica. U 1911. pet polja pod imenom: Husino, Ljepunice, Lipnica, Drežnik i Moluhe.

Sigurno je da je taj prvi rudnik dobio ime po potoku Kreka. Na najstarijoj pronađenoj situaciji iz 1886. godine piše: "Erarni ugljenokop Kreka".

Prva pruga od Bosanskog Broda preko Doboja do Zenice, s mostom preko Save i Krekom normalne pruge Slavonki Brod - Bosanski Brod, bila je završena u lipnju 1879. godine. Pruga je bila produžena do Sarajeva u 1882. godini. Izgradnja pruge Doboju - Simin Han (Tuzla) završena je 1886. godine.

Tako je počela eksploatacija uglja na tuzlanskim prostorima, a potrošači su bili: Solana Simin Han, koja je počela s radom 1885. godine (prvi industrijski potrošač uglja), zatim vojna i civilna nadležstva, a i građani su počeli trošiti ovo novo gorivo. Novi potrošači su bili: bosanske i mađarske željeznice, a otpreman je uglj i u druge gradove: Zenicu, Bijeljino, Slavonški Brod, Osijek, Županju i dr.

U prvih dvadeset godina trend proizvodnje bio je ujednačen i iznosio je oko 15.000 t/god., da bi slijedeći 25 godina bila proizvodnja 300.000 t/god.

Proizvodnja uglja je iz godine u godinu rasla, otvarali su se novi rovovi i danas je to jedan od najsuvremeniji i najopremljeniji rudnika.

TSUNAMIJEM

JE POGOĐENO DEVET AZIJSKIH ZEMALJA

POTRES I UBOJITI TSUNAMI OPUSTOŠILI SU AZIJU

Potres, nakon kojega su se dignuli plimni valovi, prouzročio je vjerojatno jednu od najvećih katastrofa u povijesti.

Broj poginulih i nestalih u devet azijskih država na obalama Indijskoga oceana nakon katastrofalnog potresa i plimnih valova koje je potres izazvao 27. prosinca 2004. godine popeo se na više od 300 tisuća ljudi.

Smrtonosni tsunami poharao je čak 11 zemalja u regiji, a više od pedeset zemalja potvrdilo je da su u ovoj katastrofi poginuli i njihovi građani, koji su se kobnog 26. prosinca nalazili na godišnjem odmoru u nekoj od zemalja jugoistočne Azije. Najviše je stranaca poginulo u Tajlandu, gdje je potvrđena smrt oko 1800 stranih državljana.

Broj žrtava u potresu i tsunamiju (stanje 25. 01. 2005)

1. Indonezija - Sumatra	228.000
2. Šri Lanka	36.000
3. Indija	17.000
4. Tajland	5.500
5. Somalija	200
6. Mianmar	90
7. Maldivi	80
8. Malezija	70
9. Tanzanija	10
Strani turisti	10.000

MEĐU PRVIMA JE PAPA UPUTIO POMOĆ NA JUGOISTOK AZIJE

Katolička crkva na prvoj je crti u pružanju pomoći pučanstvu pogođenome strašnim podzemskim potresom koji je opustošio jugoistočni dio Azije. Papa Ivan Pavao II., koji je u nedjeljnom nagovoru, 2. siječnja 2005., potaknuo međunarodnu zajednicu na pomoć pučanstvu pogođenom tom tragedijom i sam je preuzeo tu obvezu preko Papinskoga vijeća Cor unum. Po nalogu Svetoga Oca, Cor unum je apostolskim nuncijaturama u Indiji, Tajlandu, Indoneziji i Šri Lanki poslao prvu žurnu pomoć.

SOLIDARNOST BK BIH SA ŽRTVAMA KATASTROFALNOG ZEMLJOTRESA I TSUNAMIJA U JUŽNOJ AZIJI

PRIKUPLJANJE NOVČANIH SREDSTAVA

Banjolučki biskup i predsjednik Biskupske konferencije BiH mons. dr. Franjo Komarica uputio je sućut predsjednicima Biskupskih konferencija država čiji su stanovnici u velikom broju postali žrtve katastrofalnog zemljotresa i tsunamija u južnoj i jugoistočnoj Aziji.

Pismene izraze sućuti biskup Komarica je u ime BK BiH uputio i predstavnicima Katoličke Crkve u Švedskoj, Norveškoj, Danskoj, Finskoj, Republici Češkoj, Italiji, Njemačkoj, Austriji, Izraelu, zemljama iz kojih je nastradao veći broj građana kao turista koji su se zadesili u području katastrofe.

Biskup Komarica, u svojstvu predsjednika Caritasa BK BiH dao je nalog da se započne "Akcija prikupljanja novčane pomoći za žrtve najnovije katastrofe" u "zemljama jugoistočne Azije." Prva žurna akcija prikupljanja pomoći je trajala do nedjelje, 16. siječnja 2005, kada se u svim crkvama posebno molilo za sve žrtve katastrofalnog zemljotresa i tsunamija. Prikupljanje pomoći je nastavljeno. Kršćanska solidarnost ne poznaje granice.

APEL ZA POMOĆ ŽRTVAMA TSUNAMIJA

Uputili su: CARITAS Vrhbosanske nadbiskupije kao i Bosanski franjevci - KAP DOBROTE

H.G.

KOLEGIJ OPĆINE TUZLA

Članovi Kolegija uputili su poziv građanima da se uključe u akciju Crvenog križa BiH za pomoć žrtvama tsunamija. S tim u vezi predloženo je da Općina Tuzla u skladu sa mogućnostima, za nastradalo stanovništvo Jugoistočne Azije izdvoji određeni iznos sredstava.

TUZLANSKI KANTON

Najveća tragedija moderne civilizacije prouzročena TSUNAMIJEM prema posljednjim podatcima u Jugoistočnoj Aziji uzela oko 300.000 žrtava. Cijeli svijet izražava solidarnost sa žrtvama te nastoji kroz razne vidove, osigurati pomoć nastradalima. I BiH pa tako i Tuzlanska županija uključila se u prikupljanje pomoći. Vlada TŽ donijela je odluku za izdvajanje 100.000 KM a određena sredstva izdvojit će i općina Tuzla. U uličnoj kampanji prikupljanja pomoći žrtvama tsunamija koju je Crveni križ Tuzlanske županije organizirao 15. siječnja u osam općina TŽ, prikupljeno je 1.635,90 KM. Prema podacima dostavljenim iz Crvenog križa najviše je prikupljeno u Kalesiji 385,50 KM, zatim slijedi Lukavac s 350 KM, Tuzla s 332 KM, Banovići s 247,60 KM. Za žrtve tsunamija u Čeliću i Ključu prikupljeno je po 110 KM, u Srebreniku 105 KM, te u Gradačcu 96 KM.

CRVENI KRIŽ

Društvo Crvenog križa BiH organiziralo je i prikupljanje sredstava putem žiro-računa i telefonskih poziva. Zaključno s 24. siječnja 2005. godine putem žiro-računa prikupljeno je 61.740,87 KM, putem telefonskih poziva BHT Sarajevo 79.257,00 KM te putem telefonskih poziva HT Mostar 14.984,00 KM. Iz crvenog križa je priopćeno da je dio sredstava u iznosu od 84.200 KM već prebačeno na račun Međunarodnog komiteta Crvenog križa u Ženevi. Ukupno putem žiro-računa i telefonskih poziva prikupljeno je 155.981,87 KM.

UNIVERZITET U TUZLI

Senat Univerziteta u Tuzli uputio je poziv svim studentima i zaposlenicima Univerziteta da se uključe u akciju prikupljanja pomoći stradalim na područjima jugoistočne Azije. "Prirodna katastrofa koja je zadesila velika područja po svojim raznim djelovanjima podsjeća na rezultate rata. Ljudi koji ostaju bez svojih najmilijih, bez domova, bez sredstava za život, slike su kojih se sjećamo iz naše bliske prošlosti. Sada je pomoć potrebna ljudima na drugome kraju svijeta i mi s ovih prostora trebali bismo iskazati solidarnost i djelovati. Solidarnost s ljudima u nevolji vrijednost je koju njeguje akademizam. Zbog toga je Senat Univerziteta pozvao svakog studenta, svakog zaposlenika, asistenta, docenta i profesora da se uključi u ovu akciju i da prilog u skladu sa svojim mogućnostima." Studenti će dobrovoljne priloge moći davati prilikom ovjere i upisa semestra. U organizaciju prikupljanja pomoći uključit će se Unija studenata Univerziteta u Tuzli, a zaposlenici ove ustanove priloge će moći davati po svojim organizacijskim jedinicama. R.S.

OBILJEŽENA 60. OBLJETNICA OSLOBAĐANJA ZLOGLASNOG NACISTIČKOG KONCENTRACIJSKOG LOGORA AUSCHWITZ

Njemački predsjednik Horst Kohler sa preživjelim logorašima na ulazu u Auschwitz

Obilježavanje 60. obljetnice oslobađanja nacističkog logora Auschwitz - Birkenau počelo je 27. siječnja u Krakovu forumom NEKA MOJ NAROD ŽIVI i obećanjem da će se budućim naraštajima prenositi pouke holokausta kako se on nikada više ne bi ponovio.

U Auschwitzu održana je godišnja manifestacija obilježavanja oslobađanja logora, u kojem je tijekom Drugoga svjetskoga rata ubijeno više od 1,5 milijuna djece, žena i muškaraca, velikom većinom Židova, ali ubijani

su i Poljaci, Romi i ratni zarobljenici iz drugih naroda.

Upravo zato Auschwitz - Birkenau od 1947. godine služi kao stalna opomena ljudima, svim politikama i svim režimima svijeta. Došle su četrdeset četiri državne delegacije i 19 predsjednika i okupili su se na polju smrti između ostataka baraka. To je bila prigoda da javnosti svojih zemalja pošalju poruku da takvih užasa nikada nebi smjelo biti.

Posebno je bila dirljiva ekumenska molitva kršćana i Židova i paljenje svijeća u spomen na sve poginule.

Sjećanje na Židove Tuzle - žrtve koncentracijskih logora SUZA NA NEKADAŠNJEM ULAZU U ŽELJEZNIČKU STANICU

Na mjestu ulaza u nekadašnju željezničku stanicu u Tuzli, s kojeg su tijekom Drugoga svjetskoga rata Židovi Sjeveroistočne Bosne upućivani u koncentracijske logore izgrađen je spomenik u obliku suze.

Na tom mjestu, predstavnici općine Tuzla, predsjednica Općinskoga vijeća dr. Nada Mladina, načelnik Općine Tuzla, Jasmin Imamović i zamjenik predsjedavajućeg Općinskog vijeća, Anto Pranjić, 27. siječnja, su položili vijence, obilježavajući 60-tu godišnjicu oslobađanja koncentracijskoga logora Auschwitz u kojem je u strašnim mukama i završio život najvećeg broja Židova sa ovog područja.

Dr. Nada Mladina je podsjetila na djevojčicu Ginu Herman, čija su dva brata i roditelji odvedeni u koncentracijski logor.

- U prvo vrijeme sakrivala se u tuzlanske obitelji, s 12 godina 1943. godine otišla je u NOB, da bi čuvajući bolnicu u Trnovi bila zarobljena od strane SS oficira i upućena u jedan od logora gdje je i ubijena - rekla je Mladina.

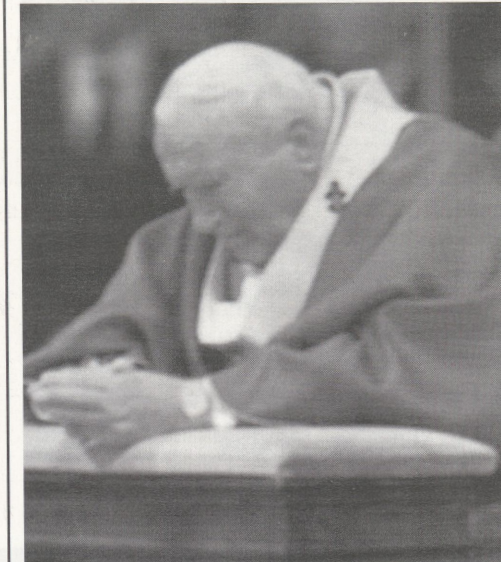
Načelnik Imamović je osvrnuvši se na tragične događaje iz Drugoga svjetskoga rata, podsjetio i na stradanja u Srebrenici, u kojoj su mučki ubijene hiljade ljudi.

Kako je rekao, Tuzla je tijekom Drugog svjetskoga rata ostala siromašnija za oko 200 građana koji su sa željezničke stanice otpremljeni u logore širom Evrope.

Poželio je da se takvo što nikada više i nikome ne dogodi.

A. Kunosić

Papa Ivan Pavao Drugi

SVIJET MORA OSTATI BUDAN I OPREZAN

Papa Ivan Pavao Drugi ocijenio je u četvrtak, 27. siječnja, u povodu 60. godišnjice oslobađanja nacističkog koncentracijskog logora Auschwitz, da svijet mora ostati budan i oprezan prema rasističkoj ideologiji i terorizmu provedenim u ime vjere.

Podsjećajući na tragediju, koja je u pisanoj poruci upućena sudionicima obilježavanja 60 godina od oslobađanja Auschwitz, Papa je podsjetio da "takav pokušaj sistematskog uništavanja cijelog židovskoga naroda ostaje sjenka nad Europom i cijelim svijetom".

"To je zločin koji je zauvijek obilježio povijest čovječanstva".

"Neka služi, danas i ubuduće, kao upozorenje: ne smije biti popuštanja ideologijama koje opravdavaju ugrožavanje ljudskoga dostojanstva na osnovu rase, boje kože, jezika ili vjere. Upućujem ovaj apel svima, a posebno onima koji bi, u ime vjere, pribjegli aktima represije i terorizma", poručio je Papa.

Nekoliko mjeseci nakon što je postao poglavnik Rimokatoličke crkve, Ivan Pavao Drugi, i sam Poljak, obišao je 1979. godine Memorijalni centar Auschwitz.

Pariški nadbiskup kardinal Jean-Marie Lustiger imenovan je izaslanikom pape Ivana Pavla II. na spomen slavlju u povodu 60. obljetnice oslobađanja koncentracijskog logora Auschwitz. Papa je za svog izaslanika na svečanosti 27. siječnja odabrao 78-godišnjeg kardinala, podrijetlom Židova, čija je majka 1943. godine našla smrt u plinskoj komori zloglasnog nacističkog logora u Poljskoj. Lustiger je s 14 godina prešao na kršćanstvo.

IZBORI 2005. U REPUBLICI HRVATSKOJ

Konzulat Republike Hrvatske Tuzla IZBORI ZA PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Na području Tuzlanskog kantona, Posavske županije i Distrikta Brčko kao teritorijalnog područja Konzulata Republike Hrvatske u Tuzli organizirano je glasovanje za izbor Predsjednika Republike Hrvatske dana 2. siječnja 2005. u prvom i dana 16. siječnja 2005. godine u drugom krugu.

Odaziv Hrvata i Hrvatskih državljana bio je slabiji u prvom krugu, da bi postotak bio znatno viši u drugom krugu izbora.

Glasovanje je obavljeno na devet biračkih mjesta, od kojih na četiri u Orašju, jednom u Odžaku i Seonjacima, te na tri biračka mjesta u Tuzli.

Rezultati izbora jesu općepoznati uz napomenu da je predsjednik Stjepan Mesić dobio znatnu većinu u oba kruga na samo dva biračka mjesta u Tuzli, a kandidatkinja Jadranka Kosor na svim ostalim biračkim mjestima.

Izbori za predsjednika Republike Hrvatske održani su 2. siječnja 2005. godine.

Predsjednički kandidati bili su (poredak prema broju dobivenih glasova):

- 1) Stjepan Mesić
- 2) Jadranka Kosor
- 3) Boris Mikšić
- 4) Đurđa Adlešić
- 5) Slaven Letic
- 6) Ljubo Čosić Rojs
- 7) Ivić Pašalić
- 8) Miroslav Blažević
- 9) Anto Kovačević
- 10) Miroslav Rajh
- 11) Mladen Kešer
- 12) Doris Košta
- 13) Tomislav Petrak

Birači su dali najviše glasova Stjepanu Mesiću, zatim daleko manje Jadranki Kosor i Borisu Mikšiću. Kandidati od broja 4. do 7. dobili su od 2,89% do 1,35% glasova, a kandidati od broja 8. do 13. dobili su od 0,90% do 0,12% glasova.

Predsjednički kandidati za drugi krug izbora bili su: Stjepan Mesić i Jadranka Kosor.

Izbori u drugom krugu održani su 16. siječnja 2005. godine.

Za predsjednika Republike izabran je **Stjepan Mesić**, koji je pobijedio u osamnaest županija i gradu Zagrebu. U osam županija dobio je više od 70% glasova i gradu Zagrebu, a u deset županija od 50 do 70% glasova, dok je u dvije županije dobio od 40 do 50% glasova.

Jadranka Kosor pobijedila je u dvije županije i u inozemstvu, gdje je dobila 82,5% glasova.

Za istaći je da su izbori provedeni bez poteškoća i incidenata, a birački odbori su vrlo korektno i profesionalno obavili svoj posao. Izuzetak je jedan birački odbor u Orašju, u kojem je došlo do zamjene svih članova u drugom krugu, zbog grešaka koje su utvrđene u radu prethodnog odbora.

I ovom prilikom utvrđeno je više pogrešaka u biračkim popisima, kako zbog fiktivnih adresa jedinica u Republici Hrvatskoj, tako i zbog neažurnosti članova obitelji, kada su u pitanju umrle osobe, kao i neažurnosti pojedinih nadležnih tijela.

Konzulat Republike Hrvatske u Tuzli koristi ovu priliku da zahvali svim glasačima na odazivu, a školama i ustanovama na ustupanju prostora za glasovanje, kao i tijelima policije na pruženoj sigurnosnoj pomoći.

Konzul gerant, Marko Štefanić

Topić čestitao Mesiću na pobjedi na izborima

Predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak prof. dr. Franjo Topić uputio je čestitku Stjepanu Mesiću na pobjedi na izborima za predsjednika Republike Hrvatske sljedećeg sadržaja:

Poštovani gospodine Mesiću,
u ime Središnje uprave Hrvatskog kulturnog društva Napredak i u svoje osobno ime čestitam Vam na ponovnom izboru za predsjednika Republike Hrvatske. Siguran sam kako ćete i nadalje raditi na zajedničkom cilju ulasku Hrvatske u Europsku uniju, ali se također nadam kako nećete zaboraviti ni Hrvate Bosne i Hercegovine. Zahvaljujem Vam na svekolikoj podršci koju ste davali Napretku te izražavam uvjerenje kako ćemo kod Vas uvijek imati otvorena vrata i spremnost za pomaganje ovoj kulturnoj instituciji koja već više od stoljeća radi na korist kako Hrvata, tako i svih drugih koji žive u Bosni i Hercegovini i šire.

S poštovanjem, Predsjednik Prof. dr. Franjo Topić

Sudjelovanje Hrvata BiH na izborima u Hrvatskoj

Najava ponovno izabranog predsjednika Hrvatske **Stjepana Mesića** da treba preispitati pravo sudjelovanja Hrvata iz BiH sa dvojnim državljanstvom na izborima u Hrvatskoj izazvala je veliku pozornost među Hrvatima i na području Tuzlanske županije, posebice jer bi po mnogima to bio uvod u preispitivanje prava na dvojno državljanstvo i eventualno njegovo ukidanje.

U svojim reagiranjima na ovu izjavu predstavnici hrvatskih političkih stranaka u Tuzlanskoj županiji bili su uglavnom oprezni i suzdržani zatraživši opsežnu raspravu prije donošenja bilo kakve odluke. Predsjednik ŽO HDZ BiH Soli **Mijo Krešić** izjavu predsjednika Hrvatske smatra političkom promidžbom intoniranom činjenicom da među Hrvatima BiH ne uživa potporu. Po Ustavu RH Hrvati u BiH s dvojnim državljanstvom imaju pravo sudjelovati na izborima, Ustav jedino može mijenjati Sabor Republike Hrvatske i takav prijedlog sada ne može dobiti potrebnu većinu kazao je Krešić dodavši da nije dobro da se sada Hrvati dijele jer su u stvaranju Hrvatske države svoju ulogu imali i svoj doprinos dali Hrvati iz cijeloga svijeta, pa tako i iz BiH. Predsjednik Županijske organizacije HSS Tuzla **Srećko Tunjić**

kaže kako izjavu predsjednika Hrvatske **Stjepana Mesića** doživljava kao poticaj za raspravu o pravu Hrvata da sudjeluju na izborima u Hrvatskoj. Ova rasprava je neophodna jer bilo kakva odluka imat će svoje posljedice na položaj Hrvata u BiH. Po Tunjićevim riječima ne smije se dopustiti podjela Hrvata na ovom pitanju, treba nam otvorena diskusija u kojoj će svi iznijeti svoja stajališta kako bi došli do najpovoljnijeg rješenja i za Hrvatsku i za BiH. Za Hrvate u BiH mnogo je bitnije, a samim tim i ovo pitanje izgubit će na važnosti ukoliko se izborimo za izmjene Izbornog zakona u BiH kako bi u stvarnosti postali konstitutivni narod sa svim pravima koje to podrazumijeva, kaže Tunjić. **Ivica Ivanić**, predsjednik tuzlanske Nove hrvatske inicijative kaže da nije za ukidanje prava Hrvatima iz BiH da sudjeluju na izborima u RH ali jeste za to da se razmotri treba li Hrvatima u BiH uopće pravo. Hrvati su u BiH konstitutivan narod, nismo dijaspora i nismo manjina i u tom smislu ja potpuno razumijem predsjednika Mesića da tu treba uvesti reda - kaže Ivanić. Hrvati se više moraju okrenuti sebi i BiH, a već će se naći načina da nam Hrvatska pomogne i na drugi način, kaže Ivanić.

R.S.

OPĆINSKO VIJEĆE TUZLA

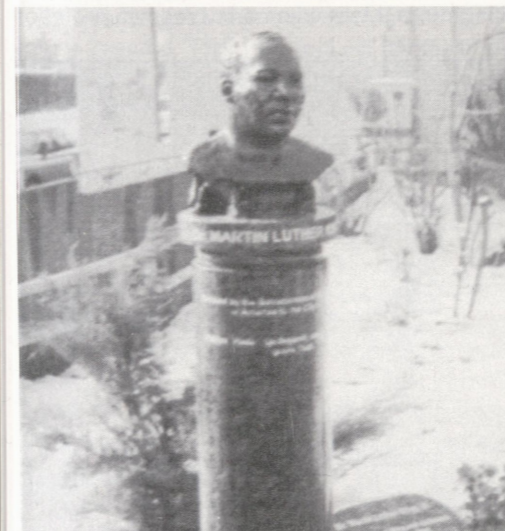
Na drugoj sjednici Općinskoga vijeća Tuzla, koja je održana **30. prosinca** 2004. izabran je **g. Anto Pranjčić**, za dopredsjednika Vijeća, član Narodne stranke Radom za boljitak i predstavnik tuzlanskih Hrvata.

Na dnevnom redu bio je Nacrt proračuna za 2005. godinu, koji će se usvojiti nakon javne rasprave. Usvojena je Odluka da se iz proračuna za 2005. godinu, prema proračunskim mogućnostima, izdvoje sredstva za financiranje obrane Tuzlaka, kojima će se suditi u Bijeljini.

Sjednicu su pratili i studenti Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Tuzli, odsjek žurnalistika - budući novinari.

OPĆINA TUZLA - OPĆINSKI NAČELNIK

OBILJEŽAVANJE ROĐENDANA MARTINA LUTHERA KINGA

U subotu, 15. siječnja 2005., obilježen je rođendan dobitnika Nobelove nagrade za mir i jednog od najvećih boraca za ljudska prava u povijesti čovječanstva **Martina Lutera Kinga**, te je položeno cvijeće na njegov spomenik u našem gradu. Ovim činom mi svjedočimo istrajnost Tuzle u borbi za ljudska prava, uzimajući kao geslo Luterovu poznatu misao:

Mrak ne može protjerati mrak. Samo svjetlo to može.

Mržnja ne može protjerati mržnju. Samo ljubav to može.

Cvijeće pred tuzlanskim spomenikom **Martinu Luteru Kingu** položili su: **g. Jasmin Imamović**, predsjednica Općinskoga vijeća **dr. Nada Mladina** i njen zamjenik **g. Anto Pranjčić**.

OBLJETNICE HSS-a

"Ne bojte se nikoga i ništa, ne dajte se zastrašiti i kupiti! Jer, to je propast zauvijek!"

... riječi su **Stjepana Radića** uzete za geslo Svečanosti obilježavanja 100. obljetnice HSS-a i 10. obljetnice obnavljanja Županijske organizacije HSS-a BiH Tuzla.

Hrvatska (pučka) seljačka stranka osnovana je 1904. godine. Privremeni odbor za osnutak stranke imenovao je **Stjepana Radića** za predsjednika 5. prosinca 1904. i Radić će na tom mjestu ostati sve do atentata na zastupnike HSS-a u Skupštini Kraljevine SHS 20. lipnja 1928. odnosno do svoje smrti 8. kolovoza iste godine.

Upravo zahvaljujući **Stjepanu Radiću**, HSS je bio ona politička snaga koja je uspjela ujediniti srca i misli jednog cijelog naroda, kako seljačkih tako i građanskih slojeva i inteligencije, u borbi za Hrvatsku stvar.

Vidjevši u njoj velikog protivnika, Komunistička partija Jugoslavije je nakon drugog svjetskog rata uspjela ugušiti njezin rad. Tek povratkom demokracije na ove prostore i ponovnom uspostavom

višestranačkog političkog sustava obnovljen je rad stranke.

Županijski odbor HSS-a BiH Tuzla učinio je to ratne 1994. godine.

Svečanost je održana 29. prosinca 2004. godine u Kongresnoj sali Hotela "Tuzla" i nazočili su joj članovi i simpatizeri HSS-a iz Tuzle i drugih općina županije te gosti iz Brčko Distrikta. Tom je prilikom prikazan film "100 GODINA U SLUŽBI ČOVJEKA" koji je u kratkim crtama prikazao povijesni put HSS-a.

Ivica KOVAČEVIĆ

Kreditiranje redovnih i natprosječnih studenata Univerziteta u Tuzli OSIGURANA SREDSTVA ZA 366 STUDENATA

U Fondu za stipendiranje studenata Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona izdvojeno je 600.000 KM. Iz tih sredstava u ovoj školskoj godini će biti dodijeljeno ukupno 336 kredita, za koje će moći konkurirati studenti dodiplomskog studija i studenti koji su ostvarili natprosječan uspjeh (prosječna ocjena iznad 9,00). Krediti će se isplaćivati u 10 jednakih rata u ukupnom iznosu od 1.500 KM ili 150 KM mjesečno po studentu.

Vlada TK je izdvojila 600.000 KM za stipendiranje studenata u ovoj godini, od čega će 50.000 biti utrošeno za izmirenje jedne zaostale rate iz prošle godine. Studentima koji imaju pravo konkurirati za ova sredstva ostaje na raspolaganju 550.000 KM - istakla je ministrica obrazovanja, nauke, kulture i sporta u Vladi TK, dr. Zlata Žigjć.

Prema predloženim kriterijima, 60% ovih sredstava će biti dodijeljeno studentima dodiplomskog studija, a preostalih 40% studentima koji su ostvarili natprosječan uspjeh. U Komisiji za dodjelu kredita, prema prijedlogu Ministarstva, sudjelovat će i dva studenta - predstavnika Univerziteta u Tuzli.

Ministrica **Žigjć**, kaže da će svih 336 studenata mjesečno dobivati isti iznos sredstava, ali će radi stimulacije, pravo na kredit ostvariti više redovnih od studenata koji su prethodne godine ostvarili izvanredan prosječan uspjeh.

Preostali dio sredstava bit će utrošen za subvencioniranje smještaja i ishrane studenata sa područja TK koji borave u studentskim centrima drugih kantona u Federaciji BiH.

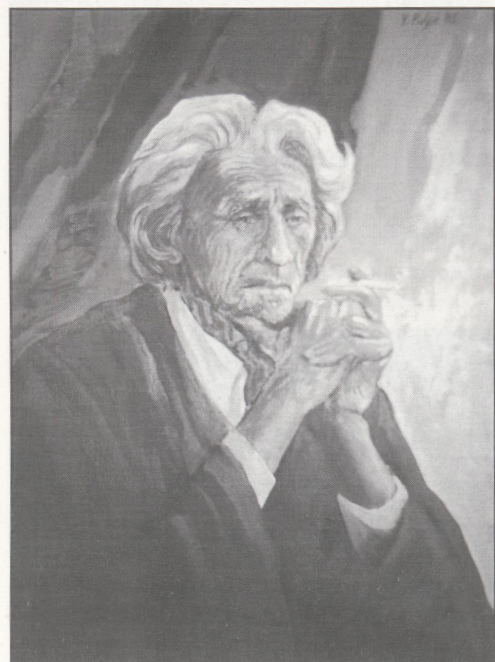
A. Kunosić

DA IH NE ZABORAVIMO

U siječnju 2005. navršila se dvadeset jedna godina od smrti dvojice akademika, velikana, koji su živjeli i radili u Tuzli: Akademik ISMET MUJEZINOVIĆ (1907-1984), akademski slikar, vrhunski umjetnik, predsjednik Inicijativnog odbora za osnivanje Univerziteta u Tuzli, prvi počasni doktor Univerziteta u Tuzli. Akademik dr. TIHOMIL MARKOVIĆ (1919-1984), redoviti profesor Tehnološkog fakulteta, prvi rektor Univerziteta u Tuzli, istaknuti znanstvenik svjetskog glasa, ekspert UNESCO-a, počasni profesor Sveučilišta IPN u Meksiku.

ISMET MUJEZINOVIĆ

Ismet Mujezinović, akademski slikar iz Tuzle, revolucionar, nosilac Spomenice 1941, član Akademije znanosti i umjetnosti BiH i dopisni član JAZU u Zagrebu.

Rođen u Tuzli 2. prosinca 1907. godine. Umro je 7. siječnja 1984. u Tuzli. Slikarstvo je studirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Pohađao je poznate slikarske škole i obilazio mnogobrojne slikarske atelje po Beču, Parizu, Pragu i u drugim gradovima Europe.

U Sarajevu okupljaju grupu "Mladi". U to vrijeme formiraju se umjetnička udruženja "Četvorica" i "Krug", a Mujezinović izlaže s "Petoricom" i "Cvijetom Zuzorić". Bio je jedan od osnivača i angažiranih mladih slikara "Collegium artisticum".

Umjetničko stvaralaštvo akademika Mujezinovića može se podijeliti na četiri perioda: predratni, ratni, poslijeratni sarajevski i tuzlanski period.

Predratni period je uglavnom obilježen kolorističkim efektima. Slike: "U vrtu", "Portret Marije", "Oranje", "Žetva", "Ručak u školi", "Procesija pred crkvom", "Posljednji put dr. M. Spahe", predstavljaju najbolja djela iz ovoga perioda. U ratnom vremenu Mujezinović je grafičar koji olovkom i perom bilježi heroizam boraca i stradanje naroda. Crta djecu u zbjegu, zgarišta, prizore pokolja, popaljena sela i sl. Sve to donosi naturalistički vjerno i umjetničkim jezikom govori o herojstvu i tragici naroda u ratu. U Sarajevu stvara monumentalnu kompoziciju "Prijelaz preko Neretve". U Tuzli, od 1953. godine bavi

se svim slikarskim žanrovima. Tu i nastaju njegova najbolja djela: Zbjeg, Bitka na Sutjesci, Radost, Autoportret i dr.

Ismet Mujezinović stipendist Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Sretna okolnost je bila da se Ismet Mujezinović upoznao s uglednim sarajevskim advokatom, dr. Nikom Andrijaševićem, čovjekom veoma široke kulture, poštovaocem likovnih umjetnosti...

Poznanstvo sa Andrijaševićem bilo je u velikoj mjeri presudno za Mujezinovićevo slikarsko opredjeljenje, razvoj i afirmaciju...

U osobi ovog plemenitog i susretljivog čovjeka Mujezinović je našao svog iskrenog zaštitnika, prijatelja i budnog pratioca svog slikarstva.

Dr. Nikola Andrijašević se založio da Mujezinović dobije stipendiju - potporu Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" u iznosu od 500 dinara, što mu je bilo dovoljno za redovno školovanje.

Izvadak iz životopisa objavljenog u monografiji ISMET MUJEZINOVIĆ, autora Čazima Sarajlića - (str. 256)

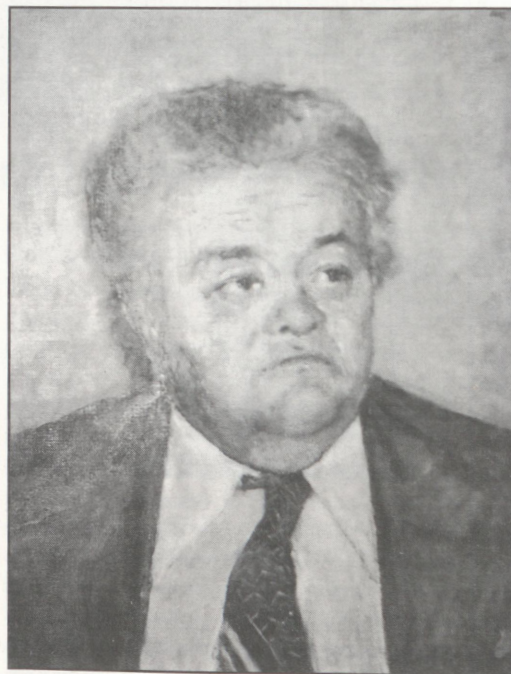
Ogromno umjetnikovo slikarsko djelo jednako je veliko po obimu i po umjetničkoj vrijednosti. U svakom njegovom radu, svakom detalju, izbija na vidjelo umjetnikova beskrajna ljubav za čovjeka i njegovu sudbinu.

Za svoje uspješno angažiranje i djelovanje dobio je brojna priznanja, nagrade i odlikovanja. Skupština Univerziteta u Tuzli, 16. prosinca 1977, na prijedlog Akademije znanosti i umjetnosti Bosne i Hercegovine, dodijelila je počasni doktorat nauka akademiku Ismetu Mujezinoviću za njegova vrhunska dostignuća u likovnom stvaralaštvu, za značajan

doprinos koji je dao na afirmaciji i razvoju kulture i umjetnosti u BiH.

TIHOMIL MARKOVIĆ

Prof. dr. Tihomil Marković, rođen je 6. kolovoza 1919. u Zemunu. Gimnaziju je završio u Osijeku. Završio je Kemijsko tehnološki fakultet (1948. g.) i Prirodoslovnomatemički fakultet fizika (1952. g.) u Zagrebu. Doktorirao je tehničke znanosti 1954. godine. Kao sveučilišni profesor djelovao je na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu, Tuzli i u Banjoj Luci. Profesor dr. Tihomil Marković, bio je redoviti profesor Tehnološkog fakulteta u Tuzli od 1961. do 1981. godine, do odlaska u mirovinu. Biran je u više navrata na funkciju dekana Tehnološkog fakulteta, a 15. prosinca 1976. godine izabran je za prvog rektora Univerziteta u Tuzli. Na toj funkciji je ostao do 1981. godine. Bio je inicijator i organizator osnivanja Zajednice univerziteta Bosne i Hercegovine i predsjednik Skupštine Zajednice. Od 1967. do 1976. godine djelovao je kao ekspert UNESCO-a i gostujući profesor na sveučilištima u Meksiku, USA i Pakistanu, a u isto vrijeme je i redoviti profesor

Tehnološkog fakulteta u Tuzli. Bio je član niza profesionalnih udruženja u zemlji i u inozemstvu, počasni profesor Sveučilišta IPN u Meksiku i redoviti član Akademije nauka umjetnosti BiH.

Za svoj izuzetno bogat i samoprijeoran znanstveni rad, Tihomil Marković dobio je brojna priznanja, nagrade i odlikovanja u zemlji i u inozemstvu. Dobitnik je nagrade AVNOJ-a, ZAVNOBiH-a, grada Tuzle i mnoge

druge. Ubrzo poslije umirovljenja, umro je u siječnju 1984. godine u Zagrebu.

Dr. Tihomil Marković je publicirao preko 100 radova u svjetskim, kao i oko 50 radova u domaćim stručnim i znanstvenim časopisima. Objavio je i pet monografija na njemačkom i engleskom jeziku. O njegovim monografijama objavljeni su prikazi u stručnim i znanstvenim časopisima kao i kroz pisma istaknutih svjetskih stručnjaka. Citiran je u mnogim svjetskim časopisima, a podatci o njemu mogu se naći u Tehničkoj enciklopediji Njemačke i u publikaciji "World who's who in science".

Po pozivu održavao je plenarna predavanja na svjetskim znanstvenim kongresima, a više puta je bio i predsjednik znanstvenog odbora kongresa ili simpozija.

Domen znanstvenog djelovanja bila je: teorijska korozija, elektrokemijska termodinamika i ireverzibilna elektrokemijska termodinamika. Kao najvažniji doprinos znanstvenosti može se smatrati, prema mišljenju prof. J. Breneta (Sveučilište Strasbourg), da je uspostavljena veza između spontane korozije i njezinih kinetskih aspekata. Nastavljajući ovaj rad na ireverzibilnoj elektrokemijskoj termodinamici prof. P. Van Rysselberghe (Sveučilište Stanford), izražavao je da je interesantno i značajno da su mnogi izračunati podatci u suglasnosti s eksperimentalnim podacima. Tako se otvorio put na jednoznačno definiranje elektrokemijskih procesa s gledišta ireverzibilne termodinamike kao baze za kinetska istraživanja. Time se prvi put uvelo u znanstvenost elektrokemijski potencijal u kinetici elektrodnih procesa, umjesto gustine struje izmjerene, kao nesigurne veličine s obzirom na nepoznavanje prave površine elektrode.

Za vrijeme djelovanja na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu, Tuzli i Banjoj Luci, profesor Tihomil Marković, pored izdavanja udžbenika za predmete Fizikalna kemija, Elektrokemija i Korozija i zaštita, posvetio je naročitu pozornost uzdizanju mladih kadrova, posebice osnivanjem prvog postdiplomskog studija u BiH na Tehnološkom fakultetu u Tuzli (1963. g.).

Iz prvih generacija doktora Tihomila Markovića, Zagreb (5), Tuzla (20) i oko 33 magistra i specijalista, danas djeluju kao profesori u Zagrebu, Tuzli, Banjaluci, u institutima ili rade u industriji BiH i dr.

Kao šef eksperata UNESCO-a u Mexicu odgajio je više postdiplomaca i doktora znanosti, publicirao je sa suradnicima u Mexicu oko 20 radova, te je na temelju tog rada promoviran u počasnog profesora Univerziteta u Mexicu.

Tihomil Marković se odlikovao neumornom energijom i zadivljujućom upornošću u radu. Bio je sistematičan i racionalan. Svog gesla: "Rad, red i disciplina", dosljedno se pridržavao, a trudio se da u tom duhu odgaja i mlade generacije.

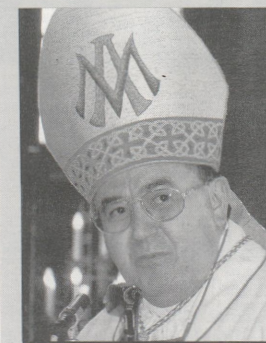
Predano je radio s mladim stručnjacima, s generacijama studenata i kolega, na koje je, s puno ljubavi i iskrene radosti, prenosio svoja znanja, umijeće, savjete i mišljenje. Zato su ga cijenili i poštovali svi koji su s njim surađivali..

Tuzla i njeni žitelji ne mogu zaboraviti veličinu i značaj njegovog znanstvenog i pedagoškog rada vezanog za naš grad.

Dr. Tihomil Marković je znamenit svjetski znanstvenik, koji je živio i radio u našem gradu i naš grad proslavio u znanstvenom svijetu.

Juraj Novosel

IMENDANSKE ČESTITKE KARDINALU PULJIĆU

Svećenici, redovnice i redovnici čestitali su imendan nadbiskupu vrhbosanskom kardinalu Vinku Puljiću, koji je za svog zaštitnika još u mladim danima izabrao sv. Vinka, đakona i mučenika, u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom. U ime svih nazočnih čestitku je uputio župni vikar katedralne župe Presvetog Srca Isusova vlač. Perica Majić, koji je podsjetio na svu težinu stradanja mjesne Crkve vrhbosanske. Kardinal Puljić je zahvaljujući naglasio, javlja KTA, da je proslava imendana prigoda podjele radosti u zajedništvu s drugima. Nazočili su i svi članovi Biskupske konferencije BiH te provincije Bosne srebrene fra Mijo Džolan.

PREDSJEDNIK MESIĆ

Povratak Hrvata u BiH interes RH

Predsjednik Stjepan Mesić rekao je u intervjuu mostarskom Dnevnom listu da je nacionalni i državni interes Hrvatske da se Hrvati ne iseljavaju iz BiH, nego da se u nju vraćaju. "No, na način da Hrvati iz BiH glasuju na izborima u RH Hrvati postaju manjina u BiH, a to ne smijemo dopustiti", rekao je Mesić. Rekao je kako će se zauzimati za to da hrvatske tvrtke dolaze u BiH i otvaraju radna mjesta jer je gospodarski razvoj jedini način opstanka i Hrvata u BiH i same BiH.

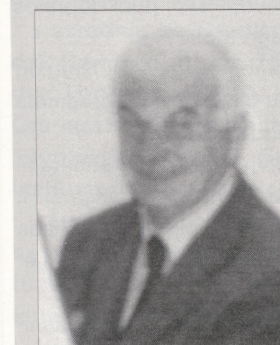
MLADI - Razvojna strategija pokazala koliko se misli na mlade stručnjake

MLADIMA SAMO POLA STRANICE

Rezultati ankete projekta BiH studenti pokazuju da čak 76% državljana BiH koji studiraju u inozemstvu razmišlja o traženju posla u matičnoj zemlji naišlo je na sveopću nevjericu. Znade li se da je našu državu od potpisivanja Daytonskog sporazuma napustilo nešto više od 100.000 mladih, a oko 77% ih je izrazilo želju za odlaskom iz zemlje koja nema nijedno državno tijelo ili ured koji bi se sustavno bavili mladima, podaci su doista iznenađujući.

Kako se vlast odnosi prema problemima mladih najbolje govori podatak da je od oko tri stotine stranica Srednjoročne razvojne strategije BiH mlađoj populaciji, koja po nekim procjenama broji 800.000, posvećeno samo pola stranice. Položaj mladih u društvu tako se namjerava riješiti globalnim mjerama, po kojima ispada da je poticanje, primjerice, poduzetništva, jednako za umirovljenika i završenog studenta - kaže za Večernjak Ian Kulenović, Izvršni direktor Omladinske informativne agencije.

Najbolje poduzeće u jugoistočnoj Europi ALUMINIJU NAGRADA ZA NAJBOLJU TVRTKU

Aluminij d.d. Mostar dobitnik je nagrade Agencije za promidžbu inozemnih ulaganja (FIPA) u kategoriji izvoznika za najbolje poduzeće u Jugoistočnoj Europi. Organizator u obrazloženju navodi kako je Aluminiju priznanje uručeno zbog izrazito dobrih rezultata u izvozu nakon pokretanja proizvodnje, što se posebice odnosi na 2004. godinu, kada je izvoz bio veći od 205 milijuna američkih dolara. Navodi se kako je Aluminij u 2004. postigao i rekordnu proizvodnju od 117.000 tona primarnog aluminija i aluminijevskih legura. Kao razlozi još se navode zaštita okoliša i zaštita čovjeka na radu.

Konačno je priznato da je Aluminij d.d. Mostar u gospodarskom smislu najbolje što BiH danas ima, ali i šira regija. Ova čestitka svim radnicima Aluminija i upravi poduzeća. Bez izvoza niti jedna država, pa tako ni BiH, nema izgleda - kazao je na svečanosti uručivanja nagrade generalni direktor Aluminija mr. Mijo Brajković. Nagrada je uručena u sklopu Drugog bosanskohercegovačkog poslovnog i ulagačkog summita u Sarajevu.

Prva sjednica Povjerenstva za osnivanje KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA

Konstituirajuća sjednica Povjerenstva za osnivanje Katoličkog sveučilišta u Zagrebu održana je 12. siječnja, u prostorijama Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu. Odluku o pokretanju osnivanja Katoličkog sveučilišta u Zagrebu donijela je Hrvatska biskupska konferencija 12. listopada na zasjedanju u Zadru te je Zagrebačkoj nadbiskupiji kao osnivaču povjereno da pod pokroviteljstvom HBK pokrene realizaciju te inicijative.

(Večernji list, KTA, Katolički tjednik)

AKTIVNOSTI

HKD "NAPREDAK" TUZLA U 2004. GODINI

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK
TUZLA

SIJEČANJ

- U organizaciji HKD Napredak Tuzla dana 9. siječanj u amfiteatru KŠC "Sveti Franjo" u Tuzli održana je promocija knjige koja je izašla povodom 100. obljetnice HKD Napredak, pod nazivom: "Mjesto i uloga HKD Napredak u kulturnom životu Hrvata Bosne i Hercegovine od 1902. do 1918.", autora prof. dr. Tomislava Iška. Promotori: profesori Romeo Knežević i Nikola Čiča, govorio je i autor. Voditeljica je bila prof. mr. Marica Petrović. Tom prigodom prikazan je film o djelovanju Napretka od njegove obnove 1990. godine.

- Predsjednik Predsjedništva BiH g. dr. Dragan Čović posjetio je hrvatske udruge i održao sastanak u prostorijama Hrvatskoga doma, 22. siječnja. Sastanku su nazočili i predstavnici HKD Napredak.

- U Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci u Tuzli održana je 27. siječnja velika svečanost u prisutnosti kantonalnih i općinskih zvaničnika, predstavnika američkoga veleposlanstva u BiH i Multinacionalne divizije sjever. Otvoren je Američki kutak u Tuzli. Na otvorenju su bili i predstavnici HKD Napredak, koji su pozvani na ovu svečanost.

VELJAČA

- Predstavnici HKD Napredak Tuzla, na poziv Đure Šarkića iz Mohača (Mađarska), gostovali su na tradicionalnom Karnevalu Buša u Mohaču 21. i 22. veljače.

- Društvo Hrvatski dom organiziralo je 24. veljače, na pokladni utorak, peti poratni KARNEVAL u Tuzli. Sudionici Karnevala bili su Katolički školski centar "Sv. Franjo" Tuzla, HKD Napredak Tuzla, Franjevačka mladež Tuzla i Udruuga Hrvatska žena Tuzla.

OŽUJAK

- U organizaciji HKD Napredak Tuzla 5. ožujka, u Kongresnoj dvorani Hotela "Tuzla", organizirano je predstavljanje knjige HAŠKA PRIČA autora Zorana Kupreškića. Promotori su bili: Ivo Andrić-Lužanski, Zoran Kupreškić i Mirjan Kupreškić.

- Večer druženja prijatelja KŠC Tuzla održano je 15. ožujka. Sudjelovali predstavnici i tamburaši HKD Napredak Tuzla.

TRAVANJ

- Organiziran je tečaj njemačkoga jezika u ožujku i travnju.

- Polaznici su bili članovi Napretkove studentske udruge, a tečaj je vodio profesor Igor Banović.

- Tiskan je 127-128. broj Hrvatskoga Glasnika (ožujak-travanj) na 36 stranica.

Glasnik nije izlazio tri mjeseca jer nismo imali novca, a ispriječili su se i neki kadrovski i organizacijski problemi. U listu rade novinari-volonteri. Nema uposlenih u Uredništvu, kao ni u HKD Napredak, koji je osnivač i izdavač glasila.

SVIBANJ

- Predstavnici HKD Napredak Tuzla bili su na Godišnjoj skupštini HKD Napredak Lukavac, 30. svibnja, te su sudjelovali u radu Skupštine.

LIPANJ

- U organizaciji HKD Napredak Tuzla održana je Peta međunarodna likovna kolonija "Breške 2004" u vremenu od 20. do 25. lipnja. Na ovoj Koloniji sudjelovala su 22 likovna umjetnika i to: Mađarske (2), Hrvatske (4), SiCG (2), BiH (14). Umjetnici su ostavili 45 umjetničkih djela. U sklopu Likovne kolonije održan je 21. lipnja 2004. u amfiteatru KŠC "Sveti Franjo" Okrugli stol na temu: "GRADOVRH - GRAD NA GORU", na kojemu su sa znanstvenim prilogima sudjelovali: prof. dr. Andrija Zirdum, g. Mijo Franković, gđa Vesna Isabegović, g. Mirsad Bakalović, g. Slavko Stjepić i fra Filip Karadža. Skup su pozdravili i u radu sudjelovali: g. Niko Lozančić, predsjednik Federacije BiH, g. dr. Miroslav Petrović, predsjednik Napretka, vlč. mr. Luka Tunjić, ravnatelj KŠC i mnogi drugi, te su aktivnim sudjelovanjem dali svoj puni doprinos u radu ovog Okrugloga stola.

- Muzej istočne Bosne je u okviru Okruglog stola postavio izložbu arheoloških predmeta pronađenih na području Gradovrha.

- Pokrovitelji Kolonije su bili: Generalni pokrovitelj bio je predsjednik Federacije BiH, g. Niko Lozančić, a pokrovitelji su bili: Vlada Tuzlanskog kantona, Općina Tuzla i Franjevački samostan Tuzla.

- Tiskan je 129-130. broj Hrvatskoga glasnika (svibanj-lipanj) na 36 stranica.

- U prigodi Dana državnosti Republike Hrvatske g. Marko Štefanić, konzul RH u Tuzli, upriličio je dana 24. lipnja prijam u prostorima Konzulata u Tuzli. Na prijama su bili prisustvovali i Napretkovi, a svirao je tamburaški sastav HKD Napredak Tuzla.

SRPANJ

- Na mjestu u Tuzli gdje je pronađen prvi Solni bunar, 17. srpnja svečano je otvoren Muzeološki kompleks "Solni trg" - Prisustvovali, po pozivu, Napretkovi.

- U Tuzli je 14. srpnja predstavljena knjiga "Dr. Ibro Pašić, Čovjek koji se pamti". U knjizi je i sjećanje urednika Hrvatskoga Glasnika, koji je bio i član redakcije.

- Ljetna škola Njemačkoga jezika u Beču od 21. srpnja do 15. kolovoza. Napredak Beč organizirao je Ljetnu školu njemačkoga jezika u Beču. Studenti su bili iz Sarajeva, Tuzle i Zagreba. Ovogodišnjom, šestom po redu školom Njemačkoga jezika u Beču Napredak je još jednom pokazao da se nesebičnim zalaganjem i motivirajućom podrškom različitih organizacija može postići puno na području obrazovanja mladih, te afirmiranju vlastite kulture unutar komunikacijskih i globalizacijskih gibanja Europe i Svijeta. Organizator je predsjednik Napretka Beč prof. Filip Zloušić. Iz Tuzle je na Ljetnoj školi bilo deset polaznika na čelu s predsjednikom Napretka dr. Miroslavom Petrovićem. Osim škole organizirane su brojne posjete kulturnim institucijama, predavanja poznatih znanstvenika i prijemi.

KOLOVOZ

- U organizaciji Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" Subotica organizirana je Međunarodna likovna kolonija "Bunarić" u vremenu od 19. do 22. kolovoza. Sudjelovali su i umjetnici iz Tuzle i urednik Hrvatskoga Glasnika. U razgovorima u Subotici istaknuta je želja i mogućnost za širom suradnjom HKD Napredak Tuzla i HKC "Bunjevačko kolo" Subotica.

- Tiskan je 131-132. broj Hrvatskoga Glasnika (srpanj-kolovoz) na 36 stranica.

- 20. kolovoza do 6. rujna Manifestacija Srebrenik otvoreni grad umjetnosti trajala je osamnaest dana. Na svečanom zatvaranju ove manifestacije bili su i predstavnici Napretka iz Tuzle.

RUJAN

- Obilježavanje 60. obljetnice oslobođenja Tuzle od 16. do 18. rujna. U programu su sudjelovali i napretkovi.

- U Jajcu je obilježena stoljetnica rođenja Nikole Šopa: otvaranje spomen-sobe, otkrivanje biste, književna večer i Okrugli stol - sudjelovali su, po pozivu, predsjednik Napretka i urednik Hrvatskoga Glasnika, 17. i 18. rujna.

- U rujnu je tiskan 133. broj Hrvatskoga Glasnika.

LISTOPAD

- HKD Napredak održalo je, 16. listopada, u dvorani kina "Imperijal" - Napretkova palača u Sarajevu svoju 53. izbornu skupštinu, na kojoj su sumirani postignuti rezultati u protekle četiri godine. Prof. dr. Franjo Topić ponovno je izabran za predsjednika, a za člana Središnje uprave izabran je predsjednik Napretka iz Tuzle dr. Miroslav Petrović. Delegati na Skupštini HKD Napredak bili su dr. Miroslav Petrović i Juraj Novosel.

- U listopadu je tiskan 134. broj Hrvatskoga Glasnika.

STUDENI

- Dani kulture Hrvata Bosne i Hercegovine. U Zagrebu su održani od 12. do 20. studenoga Napretkovi dani - Dani kulture naroda BiH, koje su organizirali Središnja uprava NKD Napredak Sarajevo i Glavna podružnica HKD Napredak Zagreb.

- Sudjelovanje članova HKD Napredak Tuzla na Napretkovim danima u Zagrebu.

- Koncert Napretkovih stipendista - Vedrana Šimić, sopranistica,

- Književni susret - Napretkovo izdavaštvo - Juraj Novosel,

- Izložba: Suвременa umjetnost Hrvata BiH: Vinko Lamešić i Zdravko Novak,

- Tamburaški sastav, pod ravnanjem Vedrana Čička.

- U studenom je tiskan 135. broj Hrvatskoga Glasnika.

PROSINAC

- Božićni i novogodišnji koncert HKD Napredak Tuzla organiziralo je Koncert HKUD "Osijek 1862". Koncert je održan u Narodnom pozorištu u Tuzli 21. prosinca 2004. Visoka umjetnička razina pedesetak sudionika, u bogatim narodnim nošnjama, izvornim narodnim običajima i izvornoj pjesmi i svirci oduševili su tuzlansku publiku, koja je dugim aplauzom popratila svaku točku programa. Predsjednik Napretka dr. Miroslav Petrović, zahvalio se gostima i u ime Napretka poklonio im umjetničku sliku.

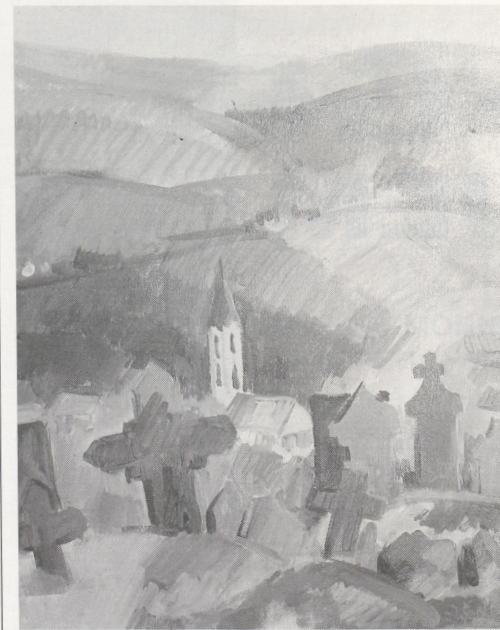
- Članu Napretka Čestmiru Dušku svečano je, 8. prosinca, dodijeljena diploma počasnoga doktorata nauka Univerziteta u Tuzli.

- Izložba radova s V. međunarodne likovne kolonije "Breške 2004" otvorena je 30. prosinca u Galeriji Kristijan Kreković Franjevačkoga samostana Sv. Petra i Pavla Tuzla. Na izložbi je izloženo četrdeset četiri rada od dvadeset dva autora. Govorili su Ćazim Sarajlić i dr. Miroslav Petrović, a izložbu je otvorio fra Zdravko Anđić, gvardijan.

- U crkvi sv. Petra i Pavla u Tuzli i u crkvi u Lukavcu održan je koncert malih tamburaša HKD Napredak.

- Uspješno je održan malonogometni turnir, a suorganizator je bio HKD Napredak.

- U prosincu je tiskan 136. broj Hrvatskoga Glasnika.

Najznačajnije aktivnosti HKD Napredak Tuzla u protekloj godini, u kojima je Napredak dao najveći doprinos, bile su:

- izlaženje glasila HKD Napredak - Hrvatskoga Glasnika;

- organiziranje Međunarodne likovne kolonije "Breške 2004";

- organiziranje škole tambure za mladi uzrast;

- nastupi tamburaških sastava (mladi, seniori, veterani) u raznim prigodama;

- suradnja s vjerskim ustanovama, međusobna suradnja s hrvatskim društvima, suradnja s Katoličkim školskim centrom i kulturnim institucijama Tuzle: Bosanskim kulturnim centrom, Muzejom Istočne Bosne, Narodnim pozorištem, Međunarodnom galerijom portreta u svim aktivnostima i s drugim društvima u Tuzli;

- suradnja sa Središnjicom HKD Napredak Sarajevo i podružnicama HKD Napredak, posebno: Beč, Lukavac, Živinice, Gradačac i Brčko Distrikt, kao i sa HKC "Bunjevačko kolo" Subotica, kulturnim institucijama Osijek, Pečuh i dr.

- članovi HKD Napredak sudjelovali su na svim svečanostima proslava patrona župa tuzlanskoga dekanata i na svečanostima i kulturnim manifestacijama grada Tuzle.

List Hrvatski Glasnik izlazi kontinuirano već dvanaest godina. Tiskano je 136 brojeva.

Općina Tuzla, Kanton i Federacija BiH sudjelovali su u financiranju programskih sadržaja HKD Napredak, dok financiranje redovne djelatnosti Napretka nije u 2004. godini bilo u skladu sa zadacima i obavezama, jer nije bilo razumijevanje Upravnoga odbora Društva Hrvatski dom, iako su sredstva doznačena od TK u iznosu od 36.000,00 KM. Napretku je odobreno samo 2.200,00 KM. Uvjereni smo da će se u 2005. godini realno sagledati potrebe Napretka: materijalni troškovi: uredski materijal, poštarina, telefon, internet i dr. te dohodak djelatnika.

Juraj Novosel

BLAGDANI

Svečano proslavljen pravoslavni Božić

PORUKE MIRA I TOLERANCIJE

U svim dijelovima Bosne i Hercegovine svečano je proslavljen pravoslavni Božić. Posebno je svečano bilo u Tuzli, Zenici, Banja Luci, Sarajevu, Mostaru s porukama da je Božić praznik čija osnovna poruka glasi: **ljubav, mir i pomirenje.**

Poruka Mitropolita dabrobosanskoga Nikolaja:

Više mira i dobre volje među ljudima
Mitropolit dabrobosanski Nikolaj čestitao je praznik Hristovog rođenja svima koji proslavljaju Božić i poželio da u "dušama svih ljudi u BiH i u cijelom svijetu zablista mir neba, koji nam je gospod Hristos tako izobilno pokazao i podario svojim boravkom među nama".

On je u Sarajevu uputio i čestitke u povodu Nove, 2005. godine, sa željama da u njoj ljudi dožive više mira i dobre volje među ljudima.

"Da prestanu sve trzavice, da se vrate oni koji se do sada nisu vratili svojim domovima, da bude što manje ubojstava i samoubojstava, jer se i na prvi i drugi način šteti svom sopstvenom spasenju, a isto tako i spasenju drugih.

Da se među našim političarima nađe izobilje dobre volje i logičkih razloga za zajednički život, kazao je Nikolaj.

Muslimani proslavili Kurban-bajram

VJERNICI MOLILI ZA MIR I SUŽIVOT

Muslimani u Bosni i Hercegovini 20. siječnja su proslavili veliki islamski praznik Kurban-bajram. Središnja bajramska svečanost u BiH održana je u Gazi Husref-begovoj džamiji u Sarajevu, gdje je bajramsku molitvu predvodio zamjenik reis-ul-uleme **Ismet Spahić.**

On je posebno naglasio značaj dobroćinstva, međusobnog razumijevanja i poštivanja među ljudima.

- Neka bajramski dani očiste naše duše, poklone mir nama i svim ljudima, daruju suživot i napredak. Nadam se da ćemo klanjem kurbana - simbolom žrtve - ubiti u sebi sebičnost, zavist i oholost i da ćemo postati darežljiviji, humaniji i čvršći na putu prema Bogu, te bliži jedan drugome - poručio je Spahić.

Bajramske molitve upriličene su i u svim drugim džamijama na području cijele Bosne i Hercegovine, uz velik broj vjernika.

20. i 21. siječnja održani su i veliki kulturni događaji, poput Bajramskog koncerta koji tradicionalno priređuje Sarajevska filharmonija.

U Sarajevu i drugim gradovima s većinskim bošnjačkim stanovništvom 20. siječnja bio je neradni dan, a neke ustanove i poduzeća odlučili su "spojiti" praznik s danima vikenda, tako da je velik broj radnika bio na odmoru sve do ponedjeljka.

Eldina MEDUNJANIN

EKO-GENOCID U DONJEM BISTARCU

Nedavno sam pročitao da je izvjesni londonski pisac objavio u novinama oglas da traži udavaču koja je slika i prilika glavne junakinje njegovoga romana. Poslije objavljivanja oglasa rasprodat je kompletan tiraž knjige.

Prepisujući taj recept pokušao sam poboljšati prodaju svoje knjige, zbirke krivih ogledala, pod naslovom "OZONSKA RUPA U GLAVI". Na moju žalost rezultat je nikakav. Nije ni čudno kada nemam ni glavne junakinje, ni glavnoga junaka.

Na televizijskim snimcima, sa Božićnog prijama u Tuzli, uočeno je da se gospodin **Mijo KREŠIĆ**, predsjednik Županijskoga odbora HDZ-a Soli, "progurao" do samoga **fra Zdravka ANDIĆA**, gvardijana Franjevačkoga samostana u Tuzli.

Oni koji su to uočili pitaju se što to znači? Tim prije što nisu blizu ni lokalni, a ni opći izbori.

Ako me zapažanje i koncentracija dobro služe, a vjerujem da služe, uočio sam u programu Hrvatske televizije, s izravnoga prijenosa proglašenja izbornih rezultata za predsjednika Hrvatske, da je na prijemu u stožeru **Stjepana MESIĆA** bio i kladanjski liberal, uspješan poduzetnik, **Mirza KULUGLIĆ**. Ili bar neki njegov dvojnik?!

Ostaje mi nepoznato je li, a ako jest, s kolikim iznosom novaca je Kuluglić sponzorirao Mesićeve predizbornu kampanju.

HDZ-ov vijećnik u Općinskomu vijeću Tuzla, gospodin **Damnjan NIŠAN-DŽIĆ**, kojemu odrednica gospodin dobro stoji i dobru ju nosi, iako živi u selu Dokanj, zaselak Crno Blato, za kratko vrijeme dva puta je bio izbornopolitički tragičar.

Kadrovci iz Općinskoga odbora HDZ-a Tuzla, ako takovi postoje, najprije su ga kandidirali za predsjedatelja Vijeća. U konkurenciji sa **doc. dr. Nadom MLA-**

DINOM, a uz političku trgovinu SDP-a, SBiH i NS Radom za boljitak, nije imao nikakvih šansi. Kandidiran je i za zamjenika predsjedatelja, ali je ovaj puta odustao od utrke, jer je na vrijeme saznao da će dopredsjedničku dužnost dobiti gospodin **Anto PRANJIĆ**, iz "Boljitka", s unaprijed dogovorenim aranžmanom između 14 SDP-ovih i dva boljtkova vijećnika.

Međutim, indikativnije od svega toga je što mu kolege, vijećnika, **Mije KREŠIĆA**, nije bilo u dvorani dok su se lomila koplja oko ove glasačko-izborne trgovine, pa je sam morao obrazlagati povlačenje s bojnoga polja.

Priupitalo me nekoliko znanaca što nisam nazočio prijamima koje je priređivao IMC - Internacionalni međureligijski centar "MOST" Tuzla, a u povodu katoličkoga pa pravoslavnog Božića.

Jednostavno sam im odgovorio: "**Nezvanu gostu mjesto za vratima!**"

Početak siječnja 2005. godine dje-latnici Tvrtke "Bosnafarm" Tuzla ispred pogona, u lukavačkom selu Donji Bistarac - većinski naseljenom Hrvatima, spalili su izvjesne količine lijekova s isteklim rokovima uporabe. Protiv ovog eko-genocida glas je digla većina lukavačkih i tuzlanskih novinara, te članovi Vijeća Mjesne zajednice Donji Bistarac.

Žaloso je međutim to što su nijemi ostali članovi ekoloških udruga, ali i prvaci političkih stranaka. Izuzev **Srečka TUNJIĆA**, lidera HSS-a u Tuzlanskoj županiji, svi su taj podatak, izgleda, deponirali u arsenal oružja koji će trošiti u nekoj od narednih predizbornih kampanja.

U prošlom broju HRVATSKOGA GLASNIKA, a u istoj ovoj rubričici, skrenuo sam pozornost na činjenicu da je u konkurenciji za predsjedatelja Općinskoga vijeća Lukavac, između Hrvata **Rade TUNJIĆA**, Hrvata iz Donjega Bistarca i jednoga od SDP-ovih špic

igrača i **Sulje SULJEVIĆA**, Stranka za BiH, imenom i prezimenom Bošnjakomuslimana, prošao Bosanac Suljo, jer se izjasnio da pripada ostalima, odnosno da nije Bošnjak i time zadovoljio formalno-pravnu odrednicu iz Izbornoga zakona, da načelnik općine i predsjedatelj Vijeća ne mogu biti iz istoga naroda, ako ima ponuda iz reda malobrojnih.

Glede toga javno je, konferencijom za novinare, prosvjedovala Hrvatska seljačka stranka, iako nema svojih vijećnika. SDP je, kako sam saznao, uputio prosvjed Izbornom povjerenstvu BiH, a iz HDZ-a nije bilo ni riječi o tome.

Za razliku od SDP-ovca **Rade TUNJIĆA** u Lukavcu, vijećnica u Općinskomu vijeću Živinice, **Vesna MIŠIĆ**, jedina nebošnjakinja - sudeći po imenima i prezimenima ostalih vijećnika i vijećnika, nije ni dobila šansu da se natječe za dužnost predsjedateljice Vijeća.

Tko ono reče i gdje to sve bi zapisano da su tri konstitutivna naroda u BiH jednakopravna?

Muhamed efendija LUGAVIĆ, jedan od najuglednijih imama u Tuzli i Tuzlanskoj županiji, ako ne i najugledniji i najpopularniji u široj javnosti, nedavno je objavio knjigu pod naslovom "HUTBE". Hutba, a može i hudba, (ali nikako i nikada UDBA) je prigodni govor (povijed) poučnog karaktera i vjerskoga sadržaja kojega imami (hatibi), na poseban način, drže vjernicima, muslimanima, petkom u vrijeme podnevne molitve (džume), te prigodom dva vjerska blagdana Ramazanskog i Kurban bajrama.

U hutbi pod naslovom "Moć riječi" efendija Lugavić je, između ostaloga, kazao da riječi mogu biti tvrde kao čelik, ali i nježne kao krila leptira. Lugavićeve riječi spadaju u ove druge.

**Krivo (o)gledao:
Nikola J. IVANOVIĆ**

SVEČANI BOŽIĆNI PRIJEM

Franjevački samostan Sv. Petra i Pavla Tuzla organizirao je svečani Božićni prijem 27. prosinca 2004. u kristalnoj dvorani hotela "Tuzla".

Suorganizatori prijema bili su: Društvo "Hrvatski dom" Tuzla, HKD "Napredak" Tuzla, HKD "Napredak" Lukavac, HKD "Napredak" Živinice, Udruga "Hrvatska žena" Tuzla, Matica hrvatska Tuzla, KŠC "Sveti Franjo" Tuzla, Radio postaja Soli Tuzla, Hrvatski teatar Soli Tuzla, ŽO OO HDZ Tuzla, HSS Tuzla, NHI Tuzla, HKDU Tuzla Udruga HVIDRA HVO Soli, Udruga veterana i dragovoljaca domovinskoga rata HVO Soli, Udruga obitelji poginulih i nestalih u domovinskom ratu HVO, NK "Husino-Zrinski", Kuglački klub "Zrinski" Ljubače.

Na prijemu su bili uglednici iz političkog, društvenog i vjerskog života Općine, Kantona i Univerziteta u Tuzli, kao i novinari medijskih kuća.

Pozdravni govor izrekao je domaćin fra Zdravko Anđić, gvardijan Franjevačkoga samostana u Tuzli.

Prijem je bio neposredan i srdačan i dobro organiziran. To je bilo još jedno prijatno i otmjeno druženje uz razgovor, jer su svi došli da se zajedno radujemo i slavimo Božićne blagdane.

Tamburaši HKD Napredak su i ovaj put pomogli da svečani prijem bude što ugodniji i što svečaniji.

Foto: BLICKO

IZLOŽBA LIKOVNIH DJELA NASTALIH NA PETOJ MEĐUNARODNOJ LIKOVNOJ KOLONIJI "BREŠKE 2004"

GRADOVRH

GRAD NA GORI

Izložba je otvorena u Galeriji Kristijan Kreković, Franjevački samostan sv. Petra i Pavla Tuzla, 30. prosinca 2004, a bila je otvorena do 15. siječnja 2005.

Izložbu radova s Kolonije "Breške 2004", otvorio je fra Zdravko Anđić, gvardijan Franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla u Tuzli, a nazočnima na otvorenju obratili su se: g. dr. sc. Miroslav Petrović predsjednik HKD Napredak Tuzla i g. Čazim Sarajlić, direktor Međunarodne galerije portreta Tuzla. Na otvorenju ugođaj su priredili i tamburaši Napretka, predvođeni g. Vedranom Čičkom.

Grad Tuzla je prepoznao vrijednost i značaj ove Likovne kolonije, te ju je uvrstio kao jedan od sadržaja u sklopu kulturne manifestacije "Ljeto u Tuzli".

Riječ g. Čazima Sarajlića:

Međunarodna likovna kolonija "Breške" jedna je od najmlađih likovnih kolonija u nas. Pojavila se u vrijeme kada se na kulturnom planu domicilne sredine egzistiralo i egzistiraju srodne kulturne i likovne manifestacije i koje imaju zajedničku slabost, a to je da se u tematskom i konceptijskom pogledu ponavljaju. Inicijatorima pokretanja ove kolonije nije nedostajalo hrabrosti pa da učine korak dalje u obogaćivanju tematskog odnosno sadržajnog koncepta. Svih do sada pet održanih susretanja ove međunarodne likovne smotre, uz onaj osnovni tematski okvir, pružile su i druge sadržaje kulturnog djelovanja, organiziranje prigodnih sesija na temu problema djelovanja ovakvih oblika okupljanja, zatim organizaciju okruglih stolova o mogućnosti profiliranja ponudjenog koncepta.

Ovogodišnja Peta međunarodna likovna kolonija "Breške" koju vrijedno i uporno organizira Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" od 20. do 25. lipnja 2004. godine okupila je 22 autora različitih generacijskih, stilskih i likovno problemskih usmjerenja. Autori, u centar svoje likovne pažnje stavili su bajkoviti pejzaž Brežaka, vedute majevičkog pejzaža, te vječite likovne teme. U likovnoj elaboraciji postavljene teme, pojedini autori shodno svojoj stvaralačkoj prirodi, interpretirali su pejzaž od jednog klasičnog realističkog poimanja ponuđene teme, do simboličkog tretiranja, uzimajući dio kao cjelinu. Bogatstvo likovnog rukopisa obvezuje prije svega same autore ali i neposredne promatrače, koji u pojedinim likovnim motivima pejzaža Brežaka nalaze reminiscencije na očuvanu likovnu prirodu.

Treba napomenuti da se ovogodišnja Peta međunarodna kolonija održava u okviru manifestacije "LJETO U TUZLI" što joj daje posebnu dimenziju. Za buduću kulturnu egzistenciju ove likovne kolonije zasigurno treba insistirati da se ne pojavljuju neka nova stara imena. U osmišljavanju njenoga koncepta treba poraditi na daleko dužim pripremnim radnjama. Sva djela nastala na ovim druženjima treba muzeološki obraditi i na taj način spriječiti otuđivanje iz domicilne sredine.

Ako je prethodnih četiri kolonije bilo u znaku određenih manjkavosti, ovogodišnja Peta te manjkavosti je nastojala izbjeći. Entuzijazam koji je evidentan u narednom periodu mora biti obogaćen s još više profesionalnoga odnosa, što je bitna premisa budućeg egzistiranja ove kulturne manifestacije. Shodno tehničkim mogućnostima osigurati da se sva saopćenja, prigodne besjede objedine u poseban zbornik, što bi ovim događanjima dalo autentičnu vrijednost.

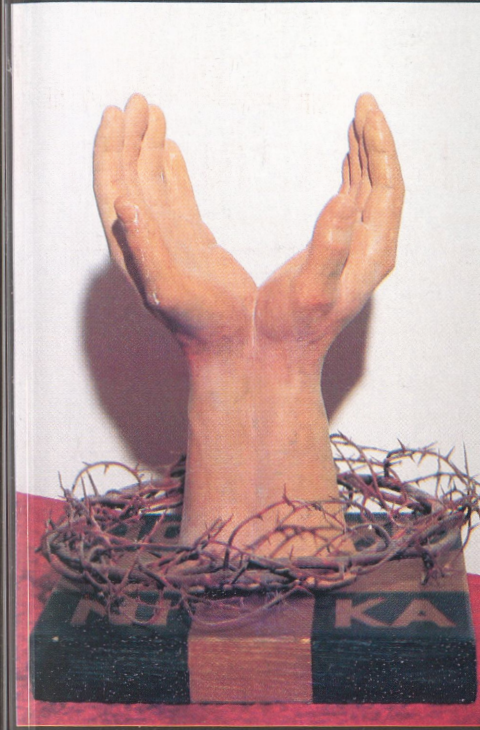
Priredio J.N.

HKD Napredak Tuzla organiziralo je V. Međunarodnu likovnu koloniju "Breške 2004" u vremenu od 20. do 25. lipnja 2004. na Breškama. Ova Kolonija bila je do sada najuspješnija i najplodonosnija. Okupila je 22 istaknuta likovna umjetnika iz Budimpešte, Mohača, Subotice, Osijeka, Splita, Jelašaka, Usore, Mostara, Sarajeva i Tuzle. HKD Napredak bogatiji je za novih 45 likovnih djela u tehnici crteža, tuš-pera, akvarela, akrilika, ulja na staklu, ulja na platnu i kiparskih djela u različitim tehnikama.

Tema za inspiraciju bila je "Gradovrh - Grad na gori" i slobodan izbor.

Dr. M. Petrović, fra Z. Anđić i F. Kasumović

STIJEPO GAVRIĆ, Molitva

MIRSAĐ HADŽIEFENDIĆ, Gradovrh

SENKA HUKIĆ, Kompozicija

VENO JERKOVIĆ, Bosanski krajolik

VLADIMIR DŽANKO, Procesija na Gradovrh

LAJČO VOJNIĆ ZELIĆ, Modračko jezero

ISMET HRVANOVIĆ, Gradovrh

NEDJELJKO BILKIĆ-IKO, Seoski motiv

IZLOŽENI SU RADOVI SVIH SUDIONIKA PETE MEĐUNARODNE LIKOVNE KOLONIJE

"BREŠKE 2004"

- 1. DRAGO BARAT - OSIJEK**
Moja Slavonija, 35 x 25, ulje na platnu
Kopački rit I, 60 x 50, ulje na platnu
Kopački rit II, 30 x 40, ulje na platnu
- 2. NEDJELJKO BILKIĆ-IKO - USORA:**
Pejzaž Breške, 60 x 40, ulje na platnu
Pejzaž 30 x 40, ulje na platnu
Seoski motiv, 40 x 50, ulje na staklu
- 3. KASIBA CILIKA-DULIĆ - SUBOTICA:**
Salaš na sjeveru Bačke, 35 x 25, ulje na platnu
Crkva Gospe Brežacke, 60 x 40, ulje na platnu
Pejzaž Breške, 40 x 30, ulje na platnu
- 4. VLADIMIR DŽANKO - OSIJEK:**
Brežacki motiv, 50 x 70, ulje na platnu
Procesija na Gradovrh, 25 x 35, ulje na platnu
Breške, 20 x 30, skica olovka
- 5. DANIS FEJZIĆ - SARAJEVO:**
Kompozicija, 100 x 70, grafika
- 6. ŽELJKO FILIPOVIĆ - SARAJEVO:**
Kompozicija, 60 x 50, ulje na platnu
Brežacka brda, 40 x 50, akvarel
- 7. MUHAMED MUJO GAŠ - MOSTAR:**
Mrtva priroda I, 60 x 40, ulje na platnu
Mrtva priroda II, 40 x 30, ulje na platnu
- 8. STIJEPO GAVRIĆ - SARAJEVO:**
Molitva, gips
- 9. MIRSAĐ HADŽIEFENDIĆ - TUZLA:**
Gradovrh I, 60 x 50, ulje na platnu
Gradovrh II, 60 x 40, ulje na platnu
- 10. EMINA HADŽIHAILOVIĆ - TUZLA:**
Kompozicija, 60 x 40, ulje na platnu
- 11. ISMET HRVANOVIĆ - TUZLA:**
Gradovrh, 30 x 40, tehnika akrilika
- 12. SENKA HUKIĆ - TUZLA:**
Kompozicija, 60 x 50, ulje na platnu
- 13. INA JERKOVIĆ - SPLIT:**
Gospa, 35 x 40, ulje na platnu
Seoski dvorište, 35 x 40, ulje na platnu
- 14. VENO JERKOVIĆ - SPLIT:**
Bosanski krajolik, 35 x 40, akvarel
- 15. ALIJA KAMBER - TUZLA:**
C. J. S. G., 60 x 40, ulje na platnu
"Bozmeg", 25 x 35, ulje na platnu
Kompozicija, 30 x 40, ulje na platnu
- 16. DRAGAN KESER - TUZLA:**
Stara crkva u Tuzli, 17 x 12, crtež tuš-pero
Polje, 31 x 21, crtež tuš-pero
- 17. ZORAN KOVAČEVIĆ - TUZLA:**
Pietà, 100 x 70, ulje na platnu
- 18. GYÖRGY SÁRKICZ - BUDIMPEŠTA:**
Mrtva priroda, 30 x 40, ulje na platnu
Plug, 60 x 50, ulje na platnu
Portret "M. G.", 35 x 25, ulje na platnu
- 19. ĐURO ŠARKIĆ - MOHAČ:**
Skica uz put, 30 x 45, ulje (šperploča)
Škola na Breškama, 30 x 35, ulje (šperploča)
Breške, 40 x 30, ulje (šperploča)
Drijenča, 60 x 50, ulje na platnu
- 20. MERIMA TURBIĆ - TUZLA:**
Ptica, 60 x 50, ulje na platnu
- 21. SAŠA ZEČEVIĆ - JELAŠKE:**
Kompozicija, 30 x 40, ulje na platnu
U tuđem danu, 60 x 50, ulje na platnu
- 22. LAJČO VOJNIĆ ZELIĆ - SUBOTICA:**
Raskršće, 35 x 25, ulje na platnu
Crkva na Breškama, 60 x 40, ulje na platnu
Brežacki pejzaž, 30 x 40, ulje na platnu
Modračko jezero, 30 x 40, ulje na platnu

Foto: Ivan Bosančić

Božićni susret članova međureligijskog centra Most u Franjevačkom samostanu sv. Petra i Pavla u Tuzli

LJUBAV I POŠTOVANJE UJEDINJUJU KATOLIKE, PRAVOSLAVCE I MUSLIMANE

U povodu božićnih i novogodišnjih blagdana 5. siječnja ove godine upriličen je prijem u Franjevačkom samostanu za članove internacionalnog međureligijskog centra "Most", koji su, prije nekoliko godina, osnovali vođe vjerskih zajednica Pravoslavaca, Katolika i Muslimana u tuzlanskoj parohiji, župi i međžisu.

Organizacija "Most" jedinstvena je, jer okuplja predstavnike nekada zaraćenih naroda, s ciljem povezivanja njihovih kultura i dijaloško rješavanje eventualnih nesuglasica. Članovi "Mosta", po deset iz reda tri konstitutivna naroda, zalažu se za promicanje ljudskih vrijednosti i obogaćivanje duhovnosti pojedinaca i naroda, ne samo kršćanske i islamske vjeroispovijesti, već i nacionalnih manjina u BiH.

"Da bi Bog bio s nama, moramo naći mjesta u srcu jedni za druge" poručio je fra Filip Karadža, član Upravnog odbora organizacije Most.

Djelovanje „Mosta“ zamišljeno je tako da katolički, pravoslavni i islamski vjernici, na ostale vjernike prenose poruke fra Filipa, protonamjesnika Nike Tošića i Muhameda ef. Lugavića koje su, prije svega, prepune topline i ljudskosti, bez obzira na vjerske razlike.

- Smatramo da je dijalog nužnost. "Most" smo i formalno osnovali iako je dijalog na našim prostorima prisutan od kad postoje svi narodi, ali želimo našom organizacijom pokazati da je u Bosni moguć multinacionalan život, multireligijski i da drugog puta nema - istakao je fra Filip Karadža.

Sukobi koji su iza nas, smatra fra Filip, znak su da treba nastaviti dalje, praštajući, a ne prebacujući, jedni drugima.

Istina je vodilja djelovanja članova organizacije "Most". Efedija Lugavić ističe da će jedino prihvaćanjem istine doći do neminovnog pomirenja naroda.

Aktualni predsjedavajući "Mosta", protonamjesnik Niko Tošić kaže da se članovi ove organizacije vode porukama koje u sebi sadrže skoro svi praznici sva tri naroda.

- Kod nas Pravoslavaca je to post, koji ima za cilj da ojača volju kod ljudi za dobra djela, a čim su dobra djela na pomolu, tu je na pomolu i suradnja sa svim ljudima koji imaju volju da surađuju - kazao je Niko Tošić.

Dosadašnje djelovanje članova organizacije Most, usmjereno ka premoštavanju međuljudskih, međureligijskih i međunacionalnih nesuglasica, pokazalo je da je tuzlanska regija specifičan bosansko-hercegovački kraj, u kojem građanima ime i porijeklo nije presudno za buduću saradnju i zajednički život. Primjer Tuzle i njenih građana, koji su bili i ostali jedinstveni, trebali bi slijediti i ostali građani BiH.

U programu je sudjelovala FRAMA pod vodstvom g. Zlatka Špoljarevića.

Božićni prijem je upriličen i u Vladičinom dvoru u subotu, 8. siječnja za članove vjerskih zajednica Muslimana, Katolika i Pravoslavaca.

J. Šarac

ZA ČOVJEČNIJI SVIJET I SRETNIJEG ČOVJEKA

Poticajna karta Phila Bosmansa

LJUBAZNOST RIJEČI

Danas se govori kao nikada prije. Preko ljudskih glava kotrlja se lavina praznih riječi. Svatko želi govoriti. Svatko želi dati oduška svome srcu. Svatko traži pravo da govori. Ali malo njih ima što reći. Jer malo njih se trudi primiti iscrpnu informaciju. Malo njih podnosi tišinu razmišljanja. I jedva je tko spreman staviti se u kožu drugoga.

Prihvati da je drugi drugačiji, da drugačije razmišlja, drugačije djeluje, drugačije osjeća, drugačije razgovara. Budi oprezan u svojem govorenju. Riječi su moćno oružje koje može nanijeti mnogo nesreće. Ne plij ni po kome svojim jezikom i svojim neobuzdanim ustima, nikoga ne prikrađuj i ne ponižavaj. Gruba riječ, oštra riječ - to može jako raniti, povrijediti, dugo u srcu boljeti i ostaviti ožiljke.

Gospodine, pomoz mi zauzdati jezik sve dok ne znam što želim reći.

Zalažem se za tišinu. Ljubav ne pravi buku.

Riječi pokreću. Kako? Riječi koje su pune sitničave kritike, pune mržnje i žele dotući druge, rastavljaju ljude. Stvaraju nemir i dovode do nasilja.

Riječi koje su pune snage ljubavi, sastavljaju ljude. Zrače radošću, čine ljude novima i stvaraju jedan bolji svijet.

Svaka riječ je kao radanje.

Riječ koja prodiru u srce.

Riječ u pravi trenutak kazana, saslušana, napisana ili pročitana kao kruh je u vrijeme gladi.

Budi ljubazan u svojim riječima. Riječi moraju biti svjetlo, riječi moraju miriti, moraju približavati ljude ljudima, uspostavljati mir. Gdje riječi postanu oružje, tu nastaju i neprijatelji.

Život je prekratak, a naš svijet jako mali da bismo iz njega stvarali bojno polje.

HUDEČ RKT ŠIKARA

U Hudeču, gdje je ranije postojala kapela, ograđen je prostor i postavljen drveni križ.

U nedjelju, 16. siječnja u 14 sati obavljen je blagoslov križa i slavljena je sveta misa sa stotinjak vjernika.

Misno slavlje je predvodio fra Zdravko Anđić, gvardijan Franjevačkoga samostana u Tuzli uz koncelebraciju fra Franje Martinića, župnika župe Šikara.

M. A.

PROGRAM

ORGANIZIRANJA POKLADNIH SIJELA I KARNEVALA KROZ TUZLU

Društvo "Hrvatski dom" Tuzla, sukladno svojim programskim ciljevima, kao što su razvoj i očuvanje tradicionalnih običaja Hrvata Tuzlanskoga kantona, i ove godine organizira Pokladna sijela i Karneval kroz Tuzlu.

Tri Pokladna sijela će se organizirati u podružnici Dokanj zbog pogodne dvorane i izuzetne sloge i aktivnosti članova spomenute podružnice i to:

22. siječnja održano je Pokladno sijelo sa zainteresiranim članovima podružnica iz Husina, Ljubača, Dubrava, Brešaka i Doknja. Odzvanjale su prigodne narodne pjesme uz zvuke šargije i violine, a pod ravnanjem Tome Matoševića i njegove družine. Sijelo je trajalo do kasno u noć, što je dokaz da je svijet još uvijek željan pjesme i igara.

29. siječnja održano je pokladno sijelo u Doknju uz goste IFS iz Zovika. Tradicionalno dobri odnosi i suradnja i ove večeri su potvrđeni sa pedesetak vedrih Zovičana i Zovičanki u narodnim nošnjama. Gosti su uzveličali i još više motivirali ionako raspjevane sudionike Pokladnog sijela. Tako druženje uz kolo, pjesmu, svirku, pokoji gutljaj domaće rakije nastavilo se do kasno u noć, jer se ni raspjevanim gostima nije nigdje žurilo.

5. veljače Dom organizira još jedno Pokladno sijelo u Doknju sa gostima iz Ugljare, članovima KUD-a "Posavac", koji svaki put svojim dolaskom daju poseban ugođaj sijelu sa svojim posavskim dosjetkama i pjesmama.

Na Pokladni utorak, 08. veljače Društvo "Hrvatski dom" s KŠC "Sveti Franjo" i ove godine organizira 6. poratni karneval kroz grad Tuzlu. Sudionici karnevala su đaci KŠC, FRAMA Tuzla, Napretkovi tamburaši, članice Udruge "Hrvatska žena" i Igraonice, članovi ogranaka IFS Dokanj, Husino, Ljubače, Dubrave, Ljepunice, Bistarac i gosti KUD-a "Posavac" iz Ugljare.

Tu je neizbježna i limena glazba uz naše mažoretkinje. Ne smijemo zaboraviti ni pokladne krafne koje tradicionalno donira Franjevački samostan Tuzla.

Pozivamo sve zainteresirane da se 08. veljače u 13,00 sati pridruže Karnevalu ispred KŠC "Sveti Franjo" Tuzla.

Nadamo se da ćemo i ove godine dati svoj doprinos i mnoge nazočne građane barem za trenutak osloboditi svakodnevnih briga.

Karneval kroz Tuzlu će se održati ukoliko to dopuste vremenske prilike o čemu će se obavijestiti građani putem medija.

Z. B.

RADIO SOLI

Mala, ali vrijedna redakcija Radio postaje Soli raduje svoje slušatelje s novim sadržajima, jedinstvenim i po mnogo čemu specifičnim projektima. Tako su svi oni čiji su radioprijemnici u zadnjem tjednu prošle 2004-e godine bili na frekvencijama 92,7 i 103,4 Mhz od ranih jutarnjih sati do ponoći svakog dana mogli uživati u "Velikom novogodišnjem partiju", pravom uvodu u doček najluđe noći. Blizu 100 gostiju iz svih oblasti, što izravno u studiju što telefonom govorili su o svom radu i planovima, te u jednoj opuštenu atmosferi časkali o neobveznim stvarima i dijelili nagrade. Podijeljeno je više od 140 nagrada tako da su rijetki oni koji su u te dane zvali u program, a da nisu bili nagrađeni. Topao odnos sa slušateljima, razumijevanje za njihove želje i probleme svrstao je ovu medijsku kuću među najslušanije u našem gradu.

No, kako nam kažu "Nova godina je već daleko od nas, okrećemo se novom projektu. Za sve zaljubljenе, ali i za ostale slušatelje, 14. veljače na "Valentinovo" pripremamo nešto novo, još neviđeno na našim prostorima". Radi se o projektu "Zaljubljenost - Ludost", koji će biti realiziran na Dan zaljubljenih i koji donosi nekoliko doista zanimljivih sadržaja. Svakako, najzanimljivije je organiziranje vjenčanja u studiju. Mladi par koji kaže sudbonosno DA na valovima Soli, Radio nagrađuje petodnevnom boravkom u hotelu Lero u Dubrovniku, a Općina Tuzla oslobađa plaćanja takse za vjenčanje. Drugi zanimljivi sadržaj jeste Izbor najljepše ljubavne pjesme. Svi zainteresirani svoje pjesme mogu poslati poštom na adresu Radio Soli, Hotel Tuzla 11 kat, 75.000 Tuzla, mail adresu info@radiosoli.ba ili osobno donijeti u prostorije radija. Najljepšu ljubavnu pjesmu odabrat će žiri u čijem su sastavu Juraj Novosel, Jasmin Imamović i Mehmed Đedović. Nagrade će dobiti i oni koji ove godine obilježavaju 50 i 25 godina braka, najstariji bračni par, vjenčani na Dan zaljubljenih, kao i brojni drugi slušatelji koji su bili, jesu ili će biti zaljubljeni. "Zaljubljenost - Ludost" na frekvencijama Radija Soli, počinje u 7.30 i traje do 24.00 sata.

MORANČANI

BLAGOSLOV OLTARSKE SLIKE SV. JURJA

U župi **Morančani - Ljubače** u nedjelju 26. 12. 2004. godine na drugi dan Božića, upriličeno je slavlje pred velikim brojem okupljenih vjernika, a povod je bio blagoslov nove oltarske slike sv. Jurja zaštitnika župe.

Velika oltarska slika **sv. Jurja** rad zagrebačkog slikara **Paninija** dar je župi koju su uz pomoć župnika **vč. Jozje Batinića** darovali kumovi **Goran i Ankica Bošnjaković** - poduzetnici iz Ljubača - koji su na privremenom radu u Bresciji u Italiji.

Misno slavlje i obred blagoslova predvodio je dekan tuzlanski i župnik u Lukavcu **preč. Pero Iljkić** uz asistenciju župnika **vč. Jozje Batinića** te gvardijana tuzlanskog **fra Zdravka Anđića** i **fra Martina Antunovića** direktora gimnazije KŠC iz Tuzle.

Nakon mise upriličen je zajednički objed za sve uzvanike i članove Ekonomskog i Pastoralnog vijeća.

Kum Bošnjaković pozdravio je sve prisutne i izrazio radost u svoje osobno i ime svoje obitelji što je mogao pomoći svojoj mjesnoj crkvi i pozvao ostale župljane da mu se pridruže u obnovi crkve i nadgradnji tornja. Župnik Batinić čestitao je kumovima i zahvalio u ime cijele župe.

M. A.

OSOBNI STAV ili "Lica i naličja bh. politike kroz prizmu Tuzle i Tuzlanske županije"

HRVATI NA MARGINAMA KONSTITUTIVNOSTI

Cjelovito i pošteno rješenje nacionalnih pitanja u BiH moguće je samo jednakopravnom zastupljenošću konstitutivnih naroda u organima vlasti i državnim administracijama, od lokalnih jedinica (samo?) uprave do razine države. Ilustracije radi, u svim sredinama i na svim razinama moralo bi biti po trideset posto Bošnjaka, Hrvata i Srba i 10 postotaka predstavnika nacionalnih manjina ili neki približan omjer. Ukoliko pojedinih naroda negdje nema, što je česta pojava u BiH, ustavnim i statutarnim odredbama moraju im se dati šanse i ostaviti mogućnosti

Piše: Nikola J. Ivanović

"Ako je istina da je dobro postavljeno pitanje majka dobre analize, pa i sadržatelj ispravnoga odgovora, u što nas uvjeravaju svi metodologijski naputci od starih Grka do danas," potka je kolumne Ivana LOVRENOVIĆA, u splitskomu "Feralu" od 29. listopada 2004. godine, sa nadnaslovom "Kakvo je današnje stanje 'hrvatstva' u Bosni i Hercegovini?" i naslovom "ČIJA JE HERCEGOVINA?" (zapadna - op. N.J.I.)

(Ruko)vođen tim pitanjima i porukama, te is-provociran aktualnim stranačko-političkim po-našanjima i brojno nadmoćnom, bošnjačko - nacionalnom majorizacijom i dominacijom u Tuzli i Tuzlanskoj županiji, nisam mogao odoljeti novinarskom, ljudskom i ako je to nekome potrebno nacionalnom i nacionalističko-hrvatskom, osobno-privatnom, nagonu da ispišem ove redove. Obzirom da Tuzla i Tuzlanska županija, (radi korištenja termina "ŽUPANIJA" često mi se prigovara), s razlogom i dobrim argumentima slove za najtolerantniji i najgrađanskiji dio Bosne i Hercegovine, ove prostore ne treba ni u kojemu cilju i ni radi kakvih potreba, najmanje dnevno-političkih, porediti s ostalim dijelovima. Međutim, treba glasno, jasno i otvoreno progovoriti o nečemu što traje i postoji u našim avlijama, ali se to ne priznaje. Bar ne od onih koji su na vlasti i koji predstavljaju stranke i narode, kao ni od njihovih simpatizera, glasnogovornika i satrapa.

Što se to, po mojemu viđenju i spoznajama, ne priznaje?

Ne priznaje se da i u Tuzli i Tuzlanskoj županiji imamo političku i vlastodržačku dominaciju i majorizaciju najbrojnijega naroda. Od ranije je uočeno stanje nedovoljne zastupljenosti Hrvata i Srba na direktorskim mjestima, u upravnim i nadzornim odborima državnih tvrtki i institucija - osobito kulture i informiranja, te simbolički broj administrativnih djelatnika u organima uprave. Najnoviji Izborni zakon Bosne i Hercegovine kumovao je još goremu stanju. Po njemu, načelnici općina i predsjedatelji vijeća ne mogu biti iz istoga naroda, naravno, ako drugih ima. Tu mogućnost mnogi vijećnici, Bošnjaci-muslimani u općinama Tuzlanske županije su zlorabili, pa su se izjasnili da su po nacionalnosti: Bosanci, Muslimani, neopredijeljeni, ... bez obzira što to suštinski značilo, a samo da bi se dokopali fotelje, navodno prvoga među jednakima - predsjedatelja vijeća. To

je kod mislećih Hrvata i Srba, u najmanju ruku i u najblažemu obliku, izazvalo tjeskobe i osjećaje političke ugroženosti. I nametnulo pitanje bez odgovora: "Pa je li to jednakopravnost, konstitutivnost naroda, demokracija...?"

Tvrdim da to nije ništa od upitanoga, bez obzira na to što Izborni zakon dopušta. Jedan od odgovora je da isti taj zakon nije dobar i da ne odgovara potrebama onih radi kojih je donesen, a još manje aktualnoj političkoj realnosti i međunacionalnim odno-

SGV traži konstitutivnost i na nižim razinama

- U 2004. godini SGV je održao niz tribina o konstitutivnosti na kojima je zaključeno da se vlasti u BiH prema odluci Ustavnog suda odnose sa nedovoljno pažnje i primjenjuju je djelomično", rekao je predsjednik SGV - Pokreta za ravnopravnost BiH Mirko Pejanović, na prosinačkoj sjednici SGV-a.

Stoga će u 2005. godini SGV pojačati svoje aktivnosti i izvršiti dodatni pritisak na sve segmente društva kako bi lokalna vlast bila konstituirana sukladno popisu stanovništva iz 1991. godine.

sima. Tim prije što se u BiH ne može i neće moći, pošteno, jasno i moralno čisto (ako takve odrednice u politici uopće mogu postojati) govoriti o građanskom društvu, sve dok se ne riješe NACIONALNA PITANJA. A cjelovito i pošteno rješenje nacionalnih pitanja u BiH moguće je samo jednakopravnom zastupljenošću sva tri konstitutivna naroda u organima vlasti i državnim administracijama, od lokalnih jedinica (samo?) uprave do razine države. Ilustracije radi, u svim sredinama i na svim razinama moralo bi biti po trideset posto Bošnjaka, Hrvata i Srba, te 10 postotaka predstavnika nacionalnih manjina (sa jasno definiranim odgovorima što su to nacionalne manjine i iz zakona brisanjem uputnih odrednica OSTALI) ili neki približan omjer. Ukoliko pojedinih naroda ne-

gdje nema, što je česta pojava u BiH, ustavnim i statutarnim odredbama moraju im se dati šanse i ostaviti mogućnosti.

No, bojim se da su i ovi redovi ispisani tek bilježenja stanja radi i da se ništa, u dogleđno vrijeme - promijeniti neće, izuzev ako nas na to međunarodni mentori ne prisile. Jedan od dokaza za ovakav pesimizam su mi i poruke koje je na stranicama HRVATSKO-GLASNIKA, od rujna 2004. godine, tijekom prošlogodišnje predizborne kampanje, izrekao gospodin Srećko TUNJIĆ, nositelj liste Hrvatske seljačke stranke za Općinsko vijeće Tuzla.

Tunjić je, između ostaloga, poručio: "Predstavnici HSS će, ukoliko nam građani ukažu povjerenje, (dovoljno povjerenje HSS-u nisu ukazali građani pa HSS nema ni jednoga vijećnika, ni u jednoj općini Tuzlanske županije - op. N.J.I.) sudjelujući u vlasti isposlovati, pored ostaloga i izborni zakon kojim će biti garantirano da od četiri buduća mandata, u jednom načelnik Općine Tuzla bude Hrvat, u jednom Srbin, a u dva mandata Bošnjak! ... Globalno podređen položaj Hrvata u BiH se reperkutira i na podređen politički i društveni položaj Hrvata, kako u vlasti i javnim institucijama Tuzlanskog kantona, tako i Općine Tuzla. Hrvati u Tuzlanskom kantonu jesu bez političkog subjektiviteta i zna se kako prolaze - što im se da.

U Ministarstvu obrazovanja, nauke (znanosti - op. N.J.I.), kulture i sporta, koji bi trebao imati ključan značaj za očuvanje nacionalnog identiteta nema nijednoga Hrvata. I u mnogim drugim javnim institucijama kantonalnoga značenja, na čelnim pozicijama, nema Hrvata. U strukturi zaposlenosti u ministarstvu Vlade TK zanemariv je broj Hrvata.

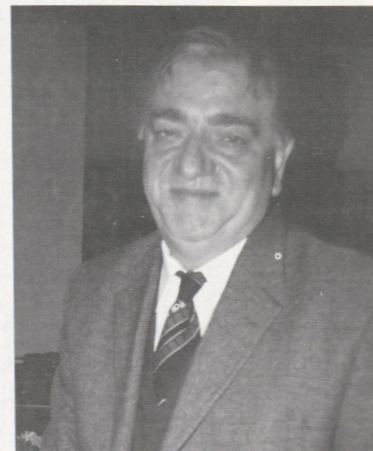
U općinskim institucijama vlasti (Tuzla - op. N.J.I.) stanje je nešto drugačije, ali ni blizu principu političke USTAVNO-PRAVNE EKVALENTNOSTI konstitutivnih naroda", ali sve to ostalo je bez odjeka i reagiranja.

Dakle sve se svelo na ignoriranje, kao i u puno slučajeva ranije, kada su Hrvati Tuzle i Tuzlanske županije u pitanju. A ignoriranje često teže pada od otvorenog minimiziranja i marginaliziranja.

OBJAVLJENA KNJIGA: "HUTBE" MUHAMEDA EFENDIJE LUGAVIĆA, IZ TUZLE

RIJEČI NE NESTAJU, A NASTALE SU

- Svaka riječ leti na krilima svoje vlastite sudbine i svaka riječ živi svoju sudbinu. Ni jedna riječ u potpunosti ne može preuzeti sudbinu i značenje druge riječi, poručuje u hutbi, pod naslovom "Moć riječi" Muhamed efendija Lugavić

Hutba je prigodni govor poučnog karaktera i vjerskog sadržaja kojeg imam (hatib) na poseban način održa vjernicima petkom u vrijeme podnevne molitve (džume), te prigodom dva vjerska blagdana Ramazanskog i Kurban bajrama.

Muhamed efendija Lugavić, imam Čaršijske džamije u Tuzli, nedavno je promovirao zbirku od 90 hutbi, pod jednodostavnim, samo svegovorećim naslovom "HUTBE". Izdavač knjige je Medžlis Islamske zajednice Tuzla, a recenzenti su magistar islamskih znanosti Osman Kozlić i hafiz Sabahudin Skejić. Urednik je dr. Asim Tenić, dok je uz gospodina Kozlića, promotor bio i dr. Muharem Klapić. Promocija je objavljena u prepunom amfiteatru, Narodne i univerzitetske biblioteke "Derviš Sušić" 13. 1. 2005. godine.

Od oko 1.500 izgovorenih hutbi za 30 godišnjeg imamskog djelovanja u Tuzli, na raznim dužnostima u Islamskoj zajednici, od imama u Turali-begovoj džamiji do funkcije glavnog imama Odbora Islamske zajednice u Tuzli, ... u knjizi je objavljeno samo njih 90, toplih, jezgrovitih i nadahnutih. Kao što se malenkosti pisca ovih novinskih redaka teško bilo odlučiti iz koje hutbe citirati mali dio, vjerujem da je uvaženom imamu i velikom čovjeku Muhamed-efendiji Lugaviću, još teže bilo odlučiti što ukoričiti i prepustiti strogom i nemilosrdnom sudu javnosti.

Hutba "Moć riječi" čini se, ne najboljom i najstručnijom, već ljudski nekako najpitkijom, s univerzalnim porukama za pripadnike svih vjera, ali i za one koji sebe smatraju ateistima.

- Svaka riječ leti na krilima svoje vlastite sudbine i svaka riječ živi svoju sudbinu. Ni jedna riječ u potpunosti ne može preuzeti sudbinu i značenje druge riječi. Možemo reći da su izgovorene riječi glasovi i zvukovi, natopljeni značenjem, uvaljane u značenje, u svoju sudbinu. Riječi ne nestaju, a nastale su. One kruže kroz nas, preko nas, ispod nas. Svaka riječ koju kažemo, prolazi kroz nas i mi joj dajemo značenje, sudbinu, oblik, ton i brzinu. Kao mjehurići zraka kad iz vode izranjaju, tako i riječi iz nas izranjaju, dolazeći iz dubine i daljine... Riječi mogu biti osmijeh, slatke kao dijete; mogu biti gorke poput pelina i gorčine života. Mogu biti tvrde kao čelik, a nježne kao krila leptira! ... Riječi su dar i poklon.

I knjiga "Hutbe" Muhamed efendije Lugavića su dar vjeri i vjerama, njegovim džematlijama, Tuzli i njegovim prijateljima.

Nikola J. IVANOVIĆ

OBJAVLJEN "REGISTAR MALIGNIH NEOPLAZMI TUZLANSKOGA KANTONA 2001/2002. GODINE" PROF. DR. VESNE FERKOVIĆ OTVARANJE EUROPSKIH ZDRAVSTVENIH VRATA

Nedavno objavljeni "Registar malignih neoplazmi Tuzlanskoga kantona 2001/2002. godina", u izdanju Univerziteta u Tuzli, obimom nije velik, ali je značajno djelo. Autorica, prof. dr. Vesna Ferković, o ovom projektu kaže: "Najbitnije je da je publiciran kao prvi registar za rak u BiH. On nije nastao u navedene dvije godine već i prije posljednjeg rata, na osnovu brojnih istraživanja, prije i tokom rata, a u želji da se pomogne oboljelima. Zatim su poslije rata angažirane kolege koji su htjeli raditi na ovom projektu. Početni koraci su napravljeni 2000. godine, jednim pilot projektom u kojem su sudjelovali zdravstveni radnici Tuzlanskoga kantona, na čelu sa mnom, Zavadom za javno zdravstvo TK i Općom bolnicom u Sarajevu."

U predgovoru je napisano da bi ova publikacija trebala pomoći boljemu razumijevanju malignih neoplazmi i poticati razvoj javne politike u svrhu prevencije. To nije prvo ukazivanje na ovaj zdravstveni problem. Na pitanje, možemo li očekivati da njen "Registar..." bar malo probudi svijesti i savjesti odgovornih, znanstvenica Ferković poručuje: "Registar..." je u principu namijenjen studentima - dodiplomcima i postdiplomcima i specijalistima koji se bave problematikom raka. Namijenjen je i ljudima na vlasti koji su odgovorni za razvoj preventivnih aktivnosti. Dešava se da nam mnoge kolege i ljudi iz svijeta dolaze i gledaju nas kao Bijafru. Ja ne dopuštam da nas gledaju kao zaostalu zemlju, jer znamo kako treba raditi. I ovaj "Registar" potvrda je toga. Ovim smo pokazali kolika je veličina tog problema u TK i tu postoje svi elementi da se problem sistematski i planirano rješava. Izvolite, gospodo iz zdravstvenih sektora, iz vlasti... učinite korake na prevenciji. Meni je prvenstveni cilj bio da ova publikacija pomogne u razvoju multidisciplinarnog Onkološkog centra za pacijente. Znači nije namijenjen samo planerima zdravstvene zaštite u struci, već i stanovništvu, da što prije napravimo stručnjake i još malo nam treba da imamo Onkološki centar. Onoga dana kada ovaj "Registar" bude na stolu u Centru za rak u Lionu TK će imati širom otvorena vrata za razvojne projekte koji će pomoći našem zdravstvenom sistemu i stanovnicima.

N. J. I.

HKD NAPREDAK - GRAČAC, PREDSTAVILO KNJIGU SLADANA MARAČIĆA

U organizaciji HKD Napredak, u Gračacu je 16. prosinca 2004. godine predstavljena knjiga Sladana Maračića, Plavo veličanstvo. Mjesto događanja je bilo u prostorijama HKD Napredak u Gračacu, a pred oko 50 okupljenih, knjigu su predstavili mr. sc. Mijo Perić, Ankica Rosandić, Draženko Samardžić i Fabijan Lovrić. Sam autor je istakao pomoć nakladnika HKD Napredak iz Gračaca i sunakladnika HKD Napredak Split, koji su ukazali povjerenje mladom autoru te potpomogli da Maračićeva prva knjiga pjesama ugleda svjetlost dana. Osim nakladnika, autor se zahvalio Franjevačkom samostanu Gračac i Poglavarstvu općine Gračac koji su materijalno potpomogli ovaj projekt.

Dijelove programa ispunila je folklorna skupina Napretka izvođenjem ličkih plesova i napjeva, a što je publika znala nagraditi burnim pljeskom. Tako je svjetlo advennta upotpunilo svjetlo pisane riječi, što bi poticajno trebalo u mladom autoru kakav je Maračić (1979.), trebalo probuditi poticajno svjetlo za nove pjesničke uspjehe, jer; pjesništvo je dar emocionalne inteligencije lucidnih treptaja najuzvišenijeg pisanog izraza, što, nadamo se, Sladana Maračić želi ozbiljno slijediti svjestan teškoće puta na koji se odvažio. O knjizi je govorio Fabijan Lovrić, književni kritičar, pronalazeći put podrške mladom autoru.

F. L.

PRIJEM ZA PROFESORA ALENA GARAGIĆA

- Načelnik općine Tuzla Jasmin Imamović upriličio je prijem za profesora klasične gitare i glazbe - koncert majstora Alena Garagića, Tuzlaka, koji je u protekloj godini ostvario brojne internacionalne uspjehe, među kojima je najznačajnije osvajanje prvog mjesta u konkurenciji među 30 svjetskih gitarista iz 13 zemalja, na bijenalom Internacionalnom natjecanju "Princeza Kristina" u Madridu. Ovom prilikom načelnik Imamović zamolio je Garagića koji je do sada kroz svoj istaknuti rad predstavljao Tuzlu i BiH, da i dalje bude svojevrsni veleposlanik BiH i Tuzle u svijetu. Inače Garagić je prije tri godine otišao u Španjolsku kao student, gdje nakon završetka studija radi kao profesor. Uvjeti za njegovo napredovanje u karijeri po njegovim riječima postali su izuzetno povoljni nakon pobjede na prestižnom Internacionalnom natjecanju "Princeza Katarina", koje se u Madridu održava svake dvije godine.

R.S.

KALENDAR INSPIRIRAN BLEIBURGOM

MOSTAR - Napretkov povijesni kalendar za 2005. godinu inspiriran je 60. obljetnicom Bleiburga, najveće tragedije u povijesti Hrvata. Kalendar je ispunjen informacijama o sustavnom komunističkom progonu, ubijanjima i zatvaranju Hrvata od 1945. do 1990. Autor, dr. fra Andrija Nikić, nakon trideset godina istrage ustvrđuje kako je u Drugom svjetskom ratu pobijeno 18.969 katolika, dok je, po procjenama Instituta Ivo Pilar, nakon rata u Jugoslaviji stradalo 600.000 Hrvata.

Kalendar sadrži presliku umjetničkih slika na temu stradanja hercegovačkih fratara.

U ateljeu Ismeta Mujezinovića u Tuzli

DJELA EDINA NUMANKADIĆA U TUZLI NAKON 25 GODINA

Tuzla: Djela sarajevskog slikara Edina Numankadića, nastalih u posljednjih dvanaest godina, pod nazivom *Zapisi* predstavljena su, nakon 25 godina, tuzlanskoj publici. Izložba je otvorena 18. siječnja u ateljeu Ismeta Mujezinovića, a ljubitelji likovne umjetnosti moći će je pogledati do 5. veljače.

Autor, koji pripada srednjoj generaciji likovnjaka bivše Jugoslavije, navodi da su izložena djela zapravo njegova sjećanja na ratna zbivanja, koja je proživio u Sarajevu.

- Pokušao sam oslikati kao neku vrstu grafita, sve ono što sam čitao u opkoljenom Sarajevu, ostavljajući to na nivou arheološkog zapisa, o nekim svojim duhovnim stanjima i spoznajama - istakao je Numankadić.

U znak sjećanja na autorovo poimanje rata, u sedam kutija su izloženi stari telefonski bročnik, geleri i drugi predmeti koji podsjećaju na ratne sukobe.

J. Š.

• **U četvrtak 23. prosinca 2004. u dvorani Narodne i univerzitetske biblioteke "Derviš Sušić"** u Tuzli predstavljen je novi broj časopisa STAV, časopis za kulturu i društvena pitanja Tuzlanskoga kantona.

Promotori su bili: Omer Hamzić, Enisa Žunić i Zlatko Dukić.

• **U dvorani Narodnoga pozorišta u Tuzli, 5. siječnja promovirana je knjiga doc. dr. Nade Mladine pod naslovom: "Zaštita razvojnoga doba".**

Promotori su bili: prof. dr. Faruk Čišić, prof. dr. Rifat Terzić i prof. dr. Osman Sinanović.

U programu su sudjelovala djeca iz Obdaništa Naše djetete i Udruženja Koraci nade.

• **Izložba slika Senaida Buljubašića u Bosanske kulturnom centru u Tuzli - siječanj 2005.**

Atif Kujundžić:

Slike izložene u BKC-u Tuzla svjedoče, kako je Buljubašić sam sebe doživljavao kao čovjeka kojemu ne trebaju njegovi najbolji dijelovi: glava koja zna, ruke koje mogu i noge koje bi sve to što može i zna raditi pronosile svijetom.

Senaid Buljubašić je grafičar i kao takav, ponajviše: izvrstan crtač. Nema sumnje da zna i može, na najbolji način, nacrtati sve što mu oči vide. Slike u okviru ove postavke, umjetnički su održive upravo po tome: one su crtački moćne, nosive i sigurne i to što vidimo, upravo je ono što je Buljubašić i želio naslikati. Ovaj trenutak izlagačkog poduhvata ima i svoju genezu...

• **Dana, 17. siječnja 2005. godine u prostorijama Biblioteke održana je promocija autorskog kalendara za 2005. godinu pod nazivom "BESKONAČNA, VJEČNA VODA" umjetničkog fotografa Faruka Ibrahimovića, AFIAP, MF AUF BiH.**

Promotori su bili: Atif Kujundžić, Ozren Božanović i Faruk Ibrahimović.

• **BZK "Preporod" - Zajednica općinskih društava tuzlanskog kantona Tuzla svečano je predstavila u srijedu, 26. siječnja 2005. u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci "Derviš Sušić" u Tuzli SEDMO KOLO BOŠNJAČKE KNJIŽEVNOSTI U 100 KNJIGA.**

Sudjelovali su: prof. dr. Munib Maglajić, prof. dr. Muhamed Nezirović, mr. Amira Hadžagić, Sead Šemsović i Muhidin Pašić.

PREDSTAVLJEN
FOJNIČKI GRBOVNIK

U Fojnici je predstavljen reprint tek objavljenog Fojničkog grbovnika (The Armoril Roll), nastalog, kako je, uz ostalo, kazano u Predgovoru tome djelu prof. dr. Dubravka Lovrenovića, po svemu sudeći sredinom druge polovice XVII. stoljeća, "u vrijeme kad su bosansko srednjovjekovlje već prekrili tišina, mitske predodžbe i legende...". Djelo na 340 stranica u izdanju RABC Sarajevo, 2005, prevedeno je i na engleski jezik.

POČAST EINSTEINU
STOLJEĆE TEORIJE RELATIVNOSTI

Einsteinova godina svečano je jučer otvorena u Njemačkoj i cijela će 2005. biti u znaku genijalnog fizičara.

Naime, upravo se ove godina obilježava 50. godišnjica smrti Alberta Einsteina i 100. rođendan njegove teorije relativnosti. Njemačka na taj način želi odati počast jednom od najvećih umova minulog stoljeća koji je otkrio niz novih zakona prirode, a njegovo glavno djelo jest teorija relativnosti.

Einstein je 1921. godine dobio i Nobelovu nagradu za fiziku, i to za istraživanje kvantne teorije.

Jubilarni deseti

LIKOVNI ANALE

HKD NAPREDAK U SARAJEVU

Deseti put zaredom, tradicionalno u povodu blagdana Božića i Nove godine, u Sarajevu se u organizaciji HKD Napredak održava smotra stvaralaštva članova. Društva i gostujućih umjetnika s područja FBiH pod nazivom Likovni anale.

Potvrdivši se u proteklom razdoblju, od svoga osnutka ratne 1994. godine, kao promotor likovnog i kulturnog naslijeđa te kao čuvar kulturnog identiteta, ne samo Hrvata, Udruga likovnih umjetnika HKD Napredak iz Sarajeva obilježila je desetu godinu od osnutka izložbom u galerijskom prostoru centra Skenderija.

Prisjećajući se proteklog vremena djelovanja, kako je istaknula Snježana Mutapčić prigodom otvaranja izložbe, osnivanje i rad Udruge LUHKD Napredak bio je prvi organizirani oblik likovnog života u opkoljenom Sarajevu, a imao je za cilj najprije okupljanje i pravnu zaštitu njegovih članova. 2005, prevedeno je i na engleski jezik.

UDRUGA "HRVATSKA ŽENA" TUZLA
LIKOVNA RADIONICA

U okviru projekta "Edukacija ženske populacije, s akcentom na poboljšanje zdravlja, njegovanje međuljudskih odnosa i očuvanje mira u lokalnoj zajednici", čiju implementaciju materijalno podržava TALDI - TUZLA, a Udruga "Hrvatska žena" realizira kroz likovne radionice.

Voditeljica radionice je prof. Branka Arnaut-Brkljačić. U tijeku mjeseca siječnja realizirano je osam radionica u kojim su zasutpljeni slikarstvo, grafika i kiparstvo.

1. Slikanje na staklu vitraž bojama
2. Slikanje akvarel i tempera tehnikom
3. Rad u glini.

Nakon završetka rada likovne radionice Udruga "Hrvatska žena" će upriličiti izložbu djela urađenih u tijeku rada radionice, a koja je planirana za 8. ožujak 2005. godine.

EDUKATIVNO PREDAVANJE

"KULTURA STANOVANJA - ZDRAVO STANOVANJE"

U okviru projekta "Edukacija ženske populacije s akcentom na očuvanje zdravlja, njegovanje međuljudskih odnosa i očuvanje mira u lokalnoj zajednici". U čijoj implementaciji imamo punu potporu od TALDI - Tuzla.

Udruga "Hrvatska žena" Tuzla je dana 27. 01. 2005. godine organizirala edukativnu tribinu na temu "KULTURA STANOVANJA, ZDRAVO STANOVANJE."

Predavanje je održala prof. Evica Pranjić, dipl. arh.

Za zdravo stanovanje uvjet je zdravo okruženje i zdrav stan - dom. Okruženje je šire i uže. Na ovom predavanju obratili smo pozornost na uže okruženje - dvorište kuće - zgrade i stan.

Za zdravo stanovanje je važna orijentacija stana. Mogućnost dobre orijentacije je ovisna o tipu stanovanja.

Obrađeni su svi tipovi stanovanja (individualno i kolektivno stanovanje).

Analizom stana pokazane su mogućnosti dobre organizacije i prilagodivosti čovjeka. Da bi stan bio udoban treba da je funkcionalan, da se njegovi stanari osjećaju prijatno.

ODGOJ U OBITELJI
MEDIJI IMAJU SNAGU I MOĆ

Svi mediji današnjice kojima se koristimo imaju svoj cilj. Najvažniji cilj medija jest pokrenuti i informirati mase. Stoga, mediji imaju veliku snagu i moć da utječu na mase, na njihovo javno mnijenje. Zapravo, mediji danas formiraju i mišljenja ljudi u društvu. Utjecaj je medija na čovjeka današnjice velik. Obitelj se danas susreće s pitanjem kako staviti medije u odgojne svrhe. Mediji često "odmažu" roditeljima preuzimajući na sebe njihovu ulogu, ali očito su loša zamjena.

Ljudi se trebaju baviti medijima, ali događa se suprotno: mediji se bave ljudima i preuzimaju najvažniju ulogu u obitelji. Činjenica je da danas mediji postaju glavni odgojitelji djece i mladih. Obitelj prestaje biti najvažnije i početno mjesto odgoja u društvu. Postoji opasnost da obitelj postane samo ekran za gledanje slika, a ne baza koja usaduje ljudske i kršćanske vrijednosti. U vremenu u kojem živimo mediji sa sobom nose pozitivnosti i negativnosti. Obitelj odgaja djecu za više ciljeve i vrednote. Suvremeni svijet, kada ga promatramo, ostavlja dojam kao da želi umanjiti vrijednost obiteljskog odgoja i želi ponuditi nešto novo, a to novo sa sobom nosi sumnje i nesigurnosti. Jer, novo nužno ne znači i dobro.

Vrijeme mass-medija

Posljednja istraživanja govore da u Engleskoj i Njemačkoj djeca gledaju televiziju prosječno tri sata na dan, dok u Sjedinjenim Američkim Državama "bulje" u ekran i do 4 sata dnevno. U Hrvatskoj još nije provedeno znanstveno istraživanje, ali prema pisanjima dnevnog tiska neki novinari su proveli anketu među djecom i zaključili da djeca provedu najmanje sat vremena gledajući televiziju. Ali, ako su oba roditelja zaposlena i djeca imaju priliku biti sama, onda to premašuje i tri sata na dan. Mnogi psiholozi govore o televiziji i drugim medijima da imaju hipnotičku moć, neki propovjednici govore o trovanju mladeži. Biva da televizija, internet i novine okupiraju čovjeka u tolikoj mjeri da sve manje pažnje posvećuje svojoj djeci. Jednom prilikom jedno je dijete molilo: "Gospodine, učini da moje lice postane slično televizoru, da bi tata i mama gledali u mene!" Mediji imaju svoju čar, ljepotu, zanimljivost, privlačnost, ali s druge strane, potiču pasivnost, agresivnost, siju mržnju i otrov.

Negativnost medija

Čovjek je biće koje je povezano s drugim čovjekom. Mi se vezemo uz druge osobe i tako ulazimo u svoju pravu bit. Dijelimo taj osjećaj da smo društvena bića i ne želimo biti sami. Međutim, mediji se nama ne obraćaju kao osobama i ne grade povezanost između "JA" i "TI" (mene i tebe). Mediji svima nama zamamljivo nude iluziju blizine i odnosa. Zapravo nam odgovara da gledajući i slušajući medije ne ulazimo u bliske odnose. Malo se toga događa na

relaciji mene i medija, ja njih vidim i čujem, ali oni mene ne. Za njih sam prazan i nevidljiv, jedan od lutajućih objekata. Sve više se ulaže u medijsku blizinu, ali sve manje u ljudsku. Počinjemo izbjegavati povezanost s osobama, a to pokušavamo nadomjestiti gledanjem televizije, čitanjem novina, slušanje glazbe i surfanjem po internetu. Kaže jedna anegdota: zašto muž radije gleda televiziju nego razgovara sa ženom? Zato što, dok gleda TV, ako mu dosađuje ili ide na živce, može ga ugasi, ali ženu ne! Možete li zamisliti: što bi bilo kad, na primjer, mjesec dana televizija ne bi radila, sva kina prestala s predstavama, kad ne bi bilo radija ni vijesti, kada ne bi bilo novina? Pretpostavlja se da bi ljudi poludjeli. Osim toga, što nam mediji nude? Svega i svačega! Čovjek treba biti razborit u odabiru korištenja medija. Negativnost medija jest i to što nam krađe dragocjeno vrijeme. U medijima danas ima jako puno nasilja. Nasilje u medijima utječe na raspoloženje osobe koja gleda televiziju, sluša radio i čita novine. Reakcije osobe na scene nasilja su tjeskoba, zbunjenost i strah. Takvi programi koji se nude široj javnosti mogu izazvati neželjene posljedice kod mladih, a to su: agresivnost, drskost, okrutnost, ubojstvo i samoubojstvo. Tu treba mlad čovjek ocijeniti što mu je korisno i što ga izgrađuje. Sve što se nudi u medijima ne znači da je dobro i da se sve uzima. Ne treba, dakle, dopustiti da mediji njime upravljaju i da bude sredstvo u rukama medija, nego je potrebno medije staviti pod kontrolu. Prekomjerno korištenje televizije, interneta, mobitela i igrice stvara u mladom čovjeku poistovjećivanje s objektom, odnosno sa stvarima. Takvo neracionalno korištenje sredstava društvenog pripodavanja dovodi nas do toga da se neminovno udaljavamo od prijatelja, roditelja i dragih osoba.

Pozitivnost medija

Kad promatramo medije, možemo reći da prva pozitivnost medija jest ta što nam događa može približiti, brzo smo informirani i vrijeme nam brže prolazi, nije nam dosadno. Mediji imaju dosta često taj zabavni i informativni karakter. Sve masovne medije treba podijeliti u dvije grupe: komercijalne i ozbiljne medije. Komercijalni mediji su obično privatni i daju pretežno mjesto reklamama. Ozbiljni mediji nisu profitni, nego više poštuju osnove komunikacijskog prava, više obuhvaćaju nacionalne javne ustanove. Mediji osim toga mogu u svom programu davati korisne i odgojne emisije. Oni trebaju biti na usluzi roditeljima i djeci pomažući da postanu na korist društva i domovine u kojoj žive. Danas je potrebno isticati moralne i etičke vrijednosti kako bi društvo u kojem živimo donosilo plodove za druga pokoljenja. Kad mediji potiču kod djece učenje, razvijaju nadarenost, ističu lijepo ponašanje, naglašavaju kao pozitivne vrijednosti poslušnost, vjeru i rad, tada vrše svoju pravu zadaću.

Vitomir ZEČEVIĆ, DON BOSCO

HRVATSKI TEATAR "SOLI" I TEATAR "KABARE" TUZLA

Hrvatski teatar "SOLI" Husino-Tuzla, (HTS), veoma je značajna organizacija kulture koja svoju kulturološku funkciju i misiju obavlja već punih trideset godina u različitim oblicima organiziranja i funkcioniranja. U vremenu u kojem živimo, a naročito u vremenu koje dolazi ovaj teatar je značajna činjenica i izraz potrebe proistekle iz želje za definiranjem etnokulturološke pozicije građana koji žive na području Tuzlanske županije pa i cijele Bosne i Hercegovine.

Idejno-estetska utemeljenost HTS-a zasniva se na maksimalnom doprinosu u razvoju multikulturalnih i multinacionalnih odnosa po europskom modelu u kojem se, prije svega, podrazumijeva uspostavljanje autoriteta posebnosti, autentičnosti i originalnosti kultura pojedinih naroda koji žive na prostorima BiH, kroz uspostavu zajedničkih sadržitelja uzajamnog prožimanja najmanje dviju kultura. HTS je registriran kao udruženje građana. Ovaj teatar ima svoj pečat, žiro račun, upravni odbor, nadzorni odbor i sve ostalo što je predviđeno pozitivnim zakonskim propisima.

Umjetnički voditelj teatra je glumac, izvanredni prof. Akademije dramskih umjetnosti Univerziteta u Tuzli Vlado Kerošević. U teatru je uspostavljen profesionalni model organizacije i tehnologije rada uz stalni stručno-umjetnički nadzor koji podrazumijeva prepoznavanje i otkrivanje mladih talenata kroz kontinuirani rad dramskog studija i upućivanje istih na daljnje usavršavanje i školovanje, kako u BiH tako i u inozemstvu. Dvoje članova našega dramskog studija sada su na četvrti godini Akademije dramskih umjetnosti u Tuzli.

Jedan od naših, svakako, najvećih projekata dogodio se prošle godine kada smo nakon ogro-

mnog truda i zalaganja, a uz Vašu značajnu materijalno-financijsku podršku, uspjeli otvoriti i djelomično opremiti novi teatarski prostor, našu novu scenu u hotelu "Tuzla", "TEATAR KABARE TUZLA". Jednom u sto godina dogodi se otvaranje novoga teatarskog prostora pa se stoga i ovo komotno može smatrati veoma značajnom povijesnom, kulturnom činjenicom kako u gradu Tuzli tako i u Tuzlanskoj županiji, a i u državi BiH. No ono što je najbitnije naš trud nije bio uzaludan jer u protekle dvije godine ovaj novi teatarski prostor, ne samo da je uspio da se održi u životu, nego je, s obzirom na njegove programske sadržaje koji su prikazani, iskazan i definiran velik i značajan JAVNI INTERES za sve programe koje je HTS u ovome prostoru realizirao. Samo podsjećanja radi u proteklom 2002. i 2003. godini izvedeno je devet novih, premijernih projekata (označenih sa *), organizirano i odigrano 230 predstava i drugih programa, organizirane dvije velike turneje u Hrvatskoj i SR Jugoslaviji, sudjelovali smo na teatarskom festivalu "BIHAČKO LJETO", a naša predstava "Derviš i smrt", pored nagrade za scenografiju, proglašena je za najbolju predstavu na državnom festivalu "19 Susreti pozorišta BiH" u Brčkom. Organiziran "TEATAR FEST - Dani akademskog teatra" u povodu obilježavanja prve i druge obljetnice rada nove scene. Naše predstave vidjelo je preko 40.000 gledatelja svih uzrasta i nivoa zrelosti, kako u matičnom prostoru, u Tuzli, tako i na gostovanjima u svim općinskim centrima Tuzlanske županije, a i šire, jer je osnovna odrednica naše repertoarske politike da se napravi disperzija teatarske ponude od centra županije k ostalim opći-

nskim pa i manjim sredinama. Ovakvom bilancom uspjeha u dvije godine ne mogu se pohvaliti ni teatri sa s mnogo većom teatarskom tradicijom u BiH. Na našem repertoaru trenutno se nalazi devetnaest predstava, uglavnom pisaca domaće dramske baštine, različitih stilsko-žanrovskih utemeljenja, i namjena pa prema tome od toga tri za djecu uzrasta 5-10 godina: "Hoću da se igram" - poetski kolaž 10 autora; * "Čarobno Magarenc" - kabare za djecu; "Crvenkapica s Beverly Hillsa" - moderna bajka.

Tu su i predstave za mlade, kao i za odrasle, koje za temu imaju aktualnu političku konotaciju, borbu protiv narkomanije, sukob generacija, povijesni motiv, kao i lektirski opus književno-dramskog stvaralaštva obvezan kod izučavanja i studiranja maternjeg jezika kako u srednjim školama tako i na fakultetima: "Zlatni šut", rock-muzikl za mlade; **"Život je lijep"; **"Urnebesna tragedija"; "Svi moji sinovi"; "Derviš i smrt"; "Muž moje žene"; **"Novi život"; **"Ja, načelnikovic"; "Ifigenija u Aulidi"; "Prosjakačka opera"; "Ifigenija u Aulidi"; "Andeo na mom ramenu"; "Bez trećega"; "Kako ubiti suprugu i zašto"; "Prevrtač"; "Galerija likova"; "Veliki vezir".

Iz navedenoga se može jasno vidjeti da je projekt "TEATAR KABARE TUZLA" za HTS bio izrazito poticajan i u kreativnom, kvalitativnom i u kvantitativnom pogledu, kako po broju novih premijernih projekata i odigranih repriza tako i po kvalitetu pojedinih predstava. Samo na taj način bilo je moguće pobuditi interes publike za ono što smo u toku protekle, prve promotivne sezone ovoga projekta planirali.

Umjetnički voditelj, prof. Vlado Kerošević

MEŠA SELIMOVIĆ - Derviš i smrt

MJESTO POJEDINCA U DRUŠTVU

"To be, or not to be, the question is now", kaže Shakespeare, a Selimović kaže da je čovjek, bio on ili ne bio pravedan, uvijek na gubitku. Pitanje slobode koja je u žiži njegovoga interesa, Ahmed Nurudin, derviš, ne prepoznaje u sadašnjem vremenu. Totalitarno društvo je preuzelo kontrolu nad pojedincem i on je nemoćan da umanjiti zlo ili bilo što promijeni. Moral! Pojedinaac! Vlast! Pobuna! Ključni pojmovi u Selimovićevom djelu iz kojih se već nazire sigurna propast glavnoga lika. A zašto? Zbog centara moći koji su dali u nemilost nedužnog derviševog brata ili pak zbog razlike između duhovne i svjetovne nemilosti prema nedužnom derviševom bratu ili pak zbog razlike između duhovne i svjetovne vlasti - pitanje je sad i ono nikada više neće biti, jer je smrt besmisao baš kao i život.

Ahmed Nurudin ne poznaje nijedan zakon koji okrivljuje pravedne, ali je nažalost prinuđen da ga upozna, odnosno da komunicira s političkim moćnicima, čija se pobjeda unaprijed zna. Njegov društveni status vjerskoga dostojanstvenika naučio ga je da je čista savjest najveće blago koje čovjek može imati, ali ulazeći na vrata svjetovne vlasti, on shvaća da pravde zapravo uopće nema i da je pojedinac samo

igrač na političkoj sceni. Čovjek je u vječnim dilemama sa sistemom mišljenja i upravljanja, stoga i dolazi u sukob s društvom. Stupivši u domenu akcije, derviš uzalud pokušava pokrenuti pitanje slobode i da umanjiti zlo u totalitarnom sistemu, gdje snažan utjecaj imaju pojedinci. Bosanskohercegovačka stradanja upravo su prouzročili isti takvi pojedinci, tirani ili bolje reći duševno poremećene individue, a građani su bili i ostali samo promatrači čije moralne vrijednosti nikad ne bi mogle doći na vidjelo. Stoga je i poznato kako je pitanje slobode tek rasprava čija primjena postoji samo u riječima, a ne i djelima. Žalosno, ali istinito! Jedina istina za Ahmeda Nuridina bila je Bog, ali on ubrzo uviđa da ljudi žele biti iznad Boga, što ga još više udaljava od ljudi.

Iz svoga kontakta sa svijetom derviš izvlači samo poraz i nemilosrđe, shvaćajući da se nikome ne može vjerovati. Mladi ljudi svojom pasivnošću bježe od zbilje, čime ustupaju mjesto onim "starog kova" kako bi i dalje širili kriminal i korupciju. Bosanskohercegovačka javnost je podijeljena, a od Selimovićevog vremena i nije se znatno promijenila. Elita ima medije, a mediji masu, pojedinci vladaju, a građani promatraju. Tko je kriv?! Odgovor je dao derviš

konstatirajući da će čovjek uvijek biti odbačen ako se usprotivi centrima moći; vrata zakona nisu otvorena pravednome.

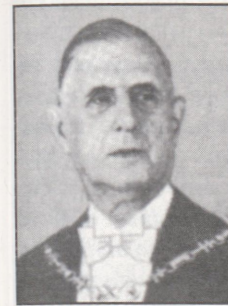
U pokušaju da komunicira sa muslimom, derviš uviđa da s moćnicima nema dijaloga, što se jasno vidi i u našoj zemlji. Politički lideri uopće ne komuniciraju, nego samo donose odluke po vlastitom nahodjenju. To znači da je komunikacija i u ondašnje vrijeme Ahmeda Nurudina u BiH, ali i danas, bila i ostala zatvorena. Derviš i smrt je ogledalo bosanskohercegovačkog sadašnjeg društva u kojemu dominira totalitarni sustav. A onda se moralni zakon probudi u nama te postajemo kao derviš. Kada vidimo da u biti ništa ne mijenjamo pobunom zbog nepravde, tada prihvaćamo postojeću situaciju i naučimo živjeti u njoj.

Hoćemo li nadići derviševu smrt u svijetu moderne tehnologije, kompjuterizacije i robotizacije, možemo li vjerovati medijima i komercijali ili ćemo ići derviševim putem?! Pitanje je sad ili možda nije, jer u biti čovjek nikada ne pronalazi svoje mjesto u društvu. To je uvijek aktualna tema, a spoznaja o njoj teža je nego ulazak aktivnih mladih na političku scenu Bosne i Hercegovine.

Ivana TADIĆ

Nepažljivi atentator

Čovjek na kojeg je pripremano, pokušano i izvedeno najviše atentata dok je bio na položaju šefa države, jest predsjednik Francuske Charles de Gaulle (1890-1970).

General i vođa Pokreta otpora protiv Nijemaca za vrijeme Drugoga svjetskog rata, kasnije je kao šef države uspio preživjeti čak trideset i jedan atentat. Jedan, među tim brojnim atentatima, izbjegao je zahvaljujući zaista nevjerojatnoj slučajnosti i, rekli bismo, "zanesenosti" atentatora.

Tijekom jednog svog govora u Alžiru, koji je tada bio francuska kolonija i borio se za neovisnost, na de Gaullea je pušku uperio 50-godišnji vlasnik antikvarijata u Alžiru, zagriženi protivnik alžirske neovisnosti, za razliku od francuskog predsjednika koji je želio mimim putom dati Alžircima neovisnost.

Slušajući predsjednikov govor, atentator je odustao od namjere da ubije de Gaullea, jer predsjednik, "najveći domoljub i najveći Francuz među Francuzima, neće dozvoliti da se od matice zemlje odcijepi bilo koji kolonijalni posjed".

Drugog dana, atentator je, pročitavši novine, ustvrdio da nije dobro i "pravilno" čuo govor de Gaullea, jer mu je promakao jedan dio govora u kojem se predsjednik zalaže za to da sami Alžirci odluče o svojoj sudbini i mogućoj neovisnosti.

Istina je vječna

Galileo Galilei (1564-1642), talijanski učenjak, osnivač moderne fizike, bio je prisiljen (presudom inkvizicije) odreći se svog učenja, zahvaljujući uglavnom svojoj totalnoj naivnosti. Vjerovao je, naime, da istinu ništa ne može zamijeniti i da je nauka i sve ono što ona dosegne, iznad svih ljudskih svađa i predrasuda.

Galilei je, stvarajući za ono vrijeme revolucionarne i praktične izume, stekao veliku popularnost i puno novca. Tadašnja Mletačka Republika, koja nije pretjerano držala do crkvenog učenja, odlučila je "unajmiti" velikog izumitelja.

Galilei koji je imao puno trgovačkog duha, pristao je. Izumio je, između ostalog, i teleskop i pomoću njega počeo promatrati nebeski svod što se Crkvi nikako nije sviđalo. Crkva je tada odlučila ukloniti Galileia i od tog vremena ostala je u uporabi do današnjih dana riječ - propaganda.

Godine 1622. Rim je oformio instituciju za propagiranje vjere pod geslom: "Ili si uz nas i za nas, ili se heretik i treba te spaliti".

Galilei je izbjegao lomaču, ali se morao odreći svoga učenja i većine svojih revolucionarnih otkrića.

Sve za Hrvatsku

Kad su mađarski pregovarači odbili sve njegove prijedloge u Beču 1848. godine, hrvatski ban Josip Jelačić (1801-1859) počeo je pripremati i naoružavati vojsku.

Budući da je državna blagajna bila prazna, Jelačić je zaigrao "psihološku igru". U srpnju 1848. godine na zasjedanju Hrvatskog sabora rekao je zastupnicima kako imaju "samo jednu jedinu državu Hrvatsku i da druge nema i ako žele i dalje imati svoju voljenu zemlju, treba im dobro opremljena vojska, a za takvu vojsku potreban je novac".

Prvi je predsjednikom stolu pristupio zastupnik Herman Bužan i na njega istresao sav novac koji je imao kod sebe. Za njim su krenuli svi drugi zastupnici i toga je dana prikupljeno 20 tisuća forinti i nešto zlatnog i srebrnog nakita.

Bio je to jasan znak i poticaj hrvatskom narodu kako njegovi vrlj predstavnici u Saboru "dišu istim plućima".

Trenutak inspiracije

Ljudevit Gaj (1809.-1872.), vođa hrvatskog narodnog i književnog preporoda poznat je prvenstveno po pjesmi "Horvatov sloga i zajedinjenje" koju danas poznajemo po njezinim početnim stihovima "Još Hrvatska ni propala". Evo što kaže sam Gaj o nastanku pjesme:

"Zimi godine 1839. povezoh se jedne večeri u Samobor k svomu prijatelju Livadiću. Snijeg zagravao do koljena, zrak bijaše veoma mrzao, moje se saone sklizahu poput ruske trojke.

Bajna tišina otajstvene, mjesječinom rasvijetljene noći, krasni pogled u sjaju titrajuće okolice te nada da će nam, tadanjim rodoljubima, ipak jednom za rukom poći da Hrvate trgnemo iz njihova sna: sve to usplamt mi dušu na višak-čuvstva.

U takvu zanos rekoh sam sebi: Još Hrvatska ni propala dok mi živimo! Odučih prvom prilikom spjevati pjesmu počimajući ovim riječima."

Dječji svatovi

U svjetskoj povijesti puno je primjera ženidaba i udaja europskih kraljeva, careva, knezova i drugih velikaša koji su zanimljivi ponajprvo po tome što su ženici i udavače bili još malena djeca.

Godine 1211. engleska princeza Elizabeta postala je groficom već u svojoj četvrti godini života. Taj naslov zasluzila je udajom za dvanaestogodišnjeg grofa Ludwiga od Tiringije. Budući supružnici nisu se uopće poznavali prije toga. Kroničari su zabilježili da (pre)mlada nevjesta tijekom velike svadbene svečanosti nije znala sama uzimati hranu, pa ju je hranila njezina guvernanta. Kronike dalje ističu kako su se mladi supružnici ponašali u "prvoj bračnoj noći": mladoženja je svojoj bračnoj družici pripovijedao o svojim brojnim psima i sokolovima, a grofica Elizabeta pokazivala je svom suprugu sve igračke koje je posjedovala.

FENIX

ZNATE LI?

- Prvo izdanje "Judite" Marka Marulića (1450.-1524.) objavljeno je u Veneciji 1521. godine. Jedini sačuvani primjerak nalazi se u Knjižnici Male braće u Dubrovniku.

- Svjetski poznat pisac bajki, Hans Christian Andersen (1805.-1875.) naučio je čitati i pisati tek u svojoj petnaestoj godini.

- Da su ljudi velike izjelice dokazuje i Sokratova tvrdnja prema kojoj je više ljudi stradalo od prekomjerna jela i pića nego od mača.

- Pitagora i njegovi sljedbenici istraživali su "harmoniju" brojeva te su htjeli pokazati kako je priroda utemeljena na nekim brojčanim omjerima i razmjerima. Naime, oni su vjerovali da je broj deset savršen, a u to vrijeme je bilo vidljivo samo devet pokretnih nebeskih tijela i da bi dostigli taj "savršeni" broj deset, izmislili su jednu "protuzemlju".

- Brojni rimski carevi, među njima i Marko Aurelije, Konstantin, Hadrijan i Septimije Sever, posjećivali su u više navrata ljekovite termalne toplice "Thermae lasorum" ("Iscjeliteljske terme") nedaleko od rimskog grada Aquae Balissae. Danas je na tom mjestu hrvatski grad Daruvar.

- Čovjek koji je izumio čokoladu zove se Daniel Peter. Svoj slatki recept ponudio je susjedu Henriju Nestleu koji je taj recept itekako znao unovčiti te je na njemu zaradio milijune.

- Mnogi turski sultani su svoje ratnike nagrađivali za njihove pothvate, tj. za svaku odrezanu glavu neprijatelja ratnik bi dobivao po jedan dukat, a isto je vrijedilo i za odrezani nos.

- U 17. stoljeću u Francuskoj se kucanje na vrata smatralo vrlo neprikladnim. Tako je na dvoru kralja Luja XIV. uvedeno pravilo grebanja noktom, ali ne bilo kojim, već noktom malog prsta lijeve ruke.

- Još početkom prošloga stoljeća u Iranu je bio običaj da ožalošćeni na sprovodu skupljaju suze u bočicu, jer se vjerovalo da su one ljekovite.

- Kazna za onoga tko u Singapuru baca nešto po ulici je čišćenje cijele ulice, ali i nošenje natpisa "Ja sam onaj što prlja ulice".

FENIX

Spaljivanje lijekova ispred Tvrtke "Bosnafarm" uznemirilo Bistarčane

Trovačnica s pokrićem vlasti ili...?!?

Poslije spaljivanja lijekova i farmakološke ambalaže, na otvorenom, žitelji lukavačkog sela Donji Bistarac shvatili su da ih neodgovorni pojedinci truju pod njihovim prozorima. Općinske vlasti Lukavca i nadležni kantonalni organi pokazali su ravnodušan odnos spram ovog ekološkog incidenta.

U ponedjeljak 10. 1. 2005. godine, oko 19 sati, grupa žitelja lukavačkog sela Donji Bistarac, koji obitavaju u neposrednoj blizini novoizgrađenog i nedovršenog objekta "Bosnafarm"-a Tuzla, uočili su plamen i osjetili zagušljiv zrak. Ubrzo su spoznali da se tu, pod njihovim prozorima i na otvorenom, spaljuju lijekovi i farmakološki otpad. "Članovima Vijeća Mjesne zajednice Donji Bistarac objavljeno je da do mještana dopiru veće količine gustog dima, koji "ujeda" za oči i dišne organe. Vidjeli su da radnici "Bosnafarma" prenose kutije s lijekovima do već upaljene vatre. Nakon stavljanja kutija na vatru čulo se često prskanje, jačine petardi, uz pojavu gustih oblaka dima nesnosnog smrada što je izazivalo suženje očiju, mučninu i povraćanje, istakao je Dragan Tomić, diplomirani inženjer rudarstva i član Vijeća Mjesne zajednice Donji Bistarac, na konferenciji za novinare održanoj u povodu ovoga ekološkog vandalizma.

Spaljivanje u kotlovnici

Bistarčani još tvrde da paljenje lijekova na otvorenom, u krugu firme, nije izvršeno prvi put. Isti slučaj dogodio se i u petak 7. 1. 2005. godine, u popodnevnom satima. Mještani su tada upozorili radnike "Bosnafarm"-a da to ne čine, ali su se ekološki vandali oglasili na to. "Mještani koji žive u neposrednoj blizini ovog objekta tvrde da su u više navrata uočili gusti dim crvenkaste boje i oštrog smrada koji je izlazio iz dimnjaka. Osnovano sumnjamo da su u kotlovnici spaljivani opasni lijekovi, jer ako je to činjeno ispred objekta, tko zna što se čini iz zidova i zatamnjenih stakala, dodaje gospodar Tomić.

Poslije dojave o ovom trovačkom incidentu predstavnicima lukavačke policije i inspekcija odmah su stigli na mjesto događaja. Uzeti su uzorci lijekova i ambalaže iz zgarista, izvršeno snimanje i označavanje opasnog mjesta. Vatrogasci su ugasili vatru, ali nisu uzeti uzorci plinova. Sutradan je ovdje bio i kantonalni inspektor zdravstva i umjesto da pregleda mjesto spaljivanja lijekova ušao je u objekt i obavio razgovor sa, Bistarčanima nepoznatim, predstavnicima "Bosnafarm"-a. Okupljenim, ogorčenim i uplašenim mještanima obratio se u prolazu riječima "Što napadate čovjeka na njegovom posjedu?", poslije čega se udaljio prema Tuzli. Policajci su neizgorjele lijekove i ambalažu utovarili u policijsko vozilo i odvezli u, za javnost, nepoznatom pravcu.

Izjava kantonalnoga tužitelja - Razočarani smo izjavom kantonalnog tužitelja Fahrudina Šljivčevića, u programu Televizije TK. Iz njegovih riječi se da naslutiti da se vrlo ozbiljan ekološki incident želi

zataškati i prikazati da se radi o spaljivanju bezopasnih lijekova (rekao je da nisu spaljivani citostatici i narkotici - op.a.), a da prije toga nisu izvršene nikakve, a kamoli detaljne i ozbiljne analize, piše u opširnoj informaciji Vijeća Mjesne zajednice Donji Bistarac koja je podijeljena novinarima.

U ovom slučaju nisu uzeti ni uzorci otpadnih voda koje se iz septičke jame "Bosnafarm"-a prelijevaju u kanal pored puta Tuzla - Doboj i u susjedne parcele. Mještanima je nepoznato što se sve krije u tekućem otpadu "Bosnafarm"-a, pa s pravom sumnjaju da bi se u omanjoj močvari, i tokom ljeta, mogao naći ne samo higijenski otpad, nego i otopine raznih vrsta, pa i teški metali. Ni Bistarčani, kao ni žitelji susjednih sela - Šići, Poljana, Bokavići, nemaju nikakvih informacija o tome za koju je djelatnost ova firma registrirana. Nezvanično su saznali da je to skladište lijekova, ali tvrde da im uposlenici u bijelim mantilima nikako ne liče na radnike koji istovaruju i slažu lijekove. Prije bi se moglo zaključiti da se bave nekakvim "mučkanjem" i spaljivanjem opasnih supstanci. Postavljaju se i pitanja na koji način, s čijim znanjem, odobrenjem i potporom "Bosnafarm" Tuzla - Pogon Donji Bistarac uopće može raditi. Od Vijeća MZ Donji Bistarac nitko nije tražio nikakvo mišljenje, a izvršen je priključak na telefonsku, vodovodnu i električnu mrežu, što su građane samodoprinosa i dopunskim, vlastitim, ulaganjima. "Znamo da je investitor namjeravao ovakav objekt graditi na području Općine Tuzla, ali nije mogao dobiti odobrenje", stoji u informaciji Vijeća MZ Donji Bistarac, uz napomenu da građevinski radovi još nisu završeni i da nema vidno istaknutog naziva firme.

Provjerom je utvrđeno da "Bosnafarm" Tuzla - Proizvodni pogon Bistarac, nema upotrebnu dozvolu, što ukazuje na nelegalno i protuzakonito obavljanje poslova. "Nadležni organi Općine Lukavac i TK nisu ništa poduzeli da se spriječi nelegalan i protuzakonit rad ove firme. Još dramatičnije je to što nisu dobivene suglasnosti o zaštiti okoliša i odlaganju opasnog otpada. Zabrinuti smo za zdravlje djece i svih žitelja jer nemamo nikakvih garancija da ćemo, poslije ovog ozbiljnog ekološkog incidenta i površnog pristupa nadležnih inspekcija i tužilačkih organa, biti zaštićeni na odgovarajući način. Nitko nas ne može uvjeriti da se ovakvi i još teži incidenti neće ponoviti, završava priču gospodin Tomić uz insistiranje da nadležni organi zabrane nezakonit rad "Bosnafarm"-u i da mu se trajno promijeni namjena.

Građanski otpor i neposluh

Još u 2003. godini od općinskih je organa Lukavca tražena informacija o tajnovitostima i nepoznatom investitoru, namjeni ovog objekta i datim odobrenjima. Vijeću MZ Donji Bistarac dostavljen je odgovor da je "Bosna-

farm" dobila urbanističku i građevinsku suglasnost, ali za skladište i veleprodaju lijekova. - Spaljivanje lijekova s isteklim rokom trajanja i ambalaže je težak ekološki incident. Ne samo paljevina, nego i izgradnja objekta sa gabaritima većim od odobrenih predstavlja drsku prijevaru. Rad bez tehničkog prijema i upotrebe dozvole također je prekršaj koji se mora sankcionirati. Očito, vlasnik može sve i svakoga potplatiti i kupiti, ali ne može i neće moći ugrožene Bistarčane. Nećemo to trpjeti i nećemo se zaustaviti samo na ovoj konferenciji za novinare. Ako se ogluše domaći organi vlasti spremni smo ići i do suda u Strazburu", naglasio je Rado Tunjić, član Vijeća MZ Donji Bistarac, vijećnik u Općinskom vijeću Lukavca i predsjedatelj Vijeća u prošlom mandatu.

Gospodin Tunjić još podsjeća da su u jaskom polju, između Bistarca i Bokavića, otkriveni teški metali doneseni poplavama nereguliranog korita Jale.

Profesionalnost kantonalnih organa?

Da nije bilo paljevine na otvorenom, ostaje pitanje bez odgovora, do kada bi ova tuzlansko-bistaračka trovačnica, s općinskim pokrićem, trovala životnu okolicu i Bistarčane, prije svih. U večernjim satima, 10. 1. 2005. godine, tokom paljevine, jednom mještaninu je pozlilo i sutradan je umro. Ne može se tvrditi da je dim zapaljenog otpada uzročnik smrti, ali je nedvojbeno da je pogoršao zdravstveno stanje i ubrzao umiranje. Predsjednik Vijeća MZ Donji Bistarac Nenad Lukanović i pomoćnik ministra u Ministarstvu za trgovinu, turizam i saobraćaj u Vladi TK je, završavajući priču o aktualnom ekološkom incidentu, kratko rekao: - Vjerujem da će nadležni kantonalni organi biti profesionalni i do kraja dosljedni. Tim prije što je svako spaljivanje farmaceutskog otpada opasno po živote ljudi, ne samo onih koji se nalaze u neposrednoj blizini spaljivanja, nego i šire.

Obzirom na gradnju obavijenu velom tajnosti i na podatak da ni jedan Bistarčanin ne radi u ovom pogonu, a što se logički očekivalo, Bistarčanin Mijo Božić pita: - Što li se sve opasno i otrovno krije unutar ovog objekta. Javno pitam kantonalnog tužitelja i ostale nadležne zašto površnim uvidom i blagim izjavama pokušavaju sve ovo zataškati.

Bistarčani još upozoravaju da nitko ne bi trebao kupovati medikamente sa zaštitnim znakom "Bosnafarm"-a. Tim prije što objekt radi nešto dulje od po-la godine, a spaljuju se lijekovi sa iste-klim rokom trajanja.

O svemu ovome, svoje bi morali reći i prvaci političkih stranaka i intelektualci, kojih imamo, ali radi vlastitog mira i komforizma o većini incidentnih pojava šute.

N. J. Ivanović

Zabrinjavajući podaci o broju oboljelih od raka

MALIGNI TUMORI POSTALI KUGA 21. STOLJEĆA U BiH

Voće i povrće prskano pesticidima znatno povećava rizik oboljenja

Po procjenama stručnih liječnika i statističkim obrascima, godišnje od malignih tumora u Bosni i Hercegovini prosječno oboli oko 10.000 građana.

U Klinički centar Univerziteta u Sarajevu na Odjel radiologije godišnje se prijavi između 1600 do 1800 novih bolesnika.

OPASNA HRANA

Kako doznajemo, uzroci oboljenja građana od teške bolesti, tumora, koji sudeći po broju oboljelih postaje kuga 21. stoljeća u ovoj državi, korijene imaju još u ratu u Bosni i Hercegovini.

Stresne situacije tijekom rata i nakon njega, jednolična i konzervirana prehrana, djelovanje bojnih otrova, samo su neki od uzročnika raka. Danas se kao glavni uzrok te bolesti svakako navodi nekvalitetna i umjetna hrana.

Voće i povrće prskano pesticidima znatno pridonosi mogućnosti oboljenja od raka - doznajemo od dr. Tihomira Jerkovića, na Odjelu radiologije KB-a u Mostaru.

Po podacima, u stalnom je porastu broj oboljelih od tumora debelog crijeva i jetre,

DRAMATIČNO - Maligni tumori i dalje u samom vrhu uzročnika smrti u BiH

U BiH OD RAKA OBOLI 10.000 LJUDI GODIŠNJE

UZROČNICI: ratni i poratni stres, loša prehrana, te posljedice djelovanja bojnih otrova.

od kojeg je u posljednjih nekoliko godina obolio značajan broj građana BiH. Institut za onkologiju KCUS, koji je inače vodeća i jedina onkološka institucija u zemlji, po analizi o broju oboljelih od malignih plazmi koji su se liječili u tome centru od 1990. do 2000. godine zabilježio je stalan porast pacijenata u svim osnovnim onkološkim terapijama. Također je primijećeno povećanje broja obo-

ljljih od raka pluća, potpornih tkiva, prostate i kože. Taj porast nastavljen je i do 2004. godine, što posebno zabrinjava. Maligni tumori su i dalje na drugom mjestu uzročnika smrti u BiH, a na prvom su bolesti kardiovaskularnog sustava.

ISPAŠTAJU PACIJENTI

Iz Centra za istraživačko novinarstvo iz Sarajeva priopćeno je kako je njihov tim od devet novinara otkrio da u cijeloj Bosni i Hercegovini medicinsko osoblje nema opremu za obavljanje svoga posla, a zbog toga ispaštaju pacijenti. Izvješće Zdravstvenoga fonda Federacije BiH za 2003. godinu govori da su svi fondovi u FBiH za nabavu medicinske opreme u proračunu ukupno namijenili 51 milijun KM, ali je za tu namjenu potrošeno svega 10 milijuna. Ostatak je otišao na druge neprecizirane troškove. (ms)

MARKO BANOŽIĆ

ZDRAVLJE - VIJESTI

Zakon smanjio broj oboljelih od raka

Rezultati studije provedene u Finskoj pokazuju da je od donošenja zakona protiv pušenja znatno smanjen broj oboljelih od raka pluća i ostalih bolesti dišnog sustava. Prije donošenja "antipušačkog" zakona, u Finskoj je pušilo oko 60% muškaraca i 15% žena. Pošto je 1976. godine zakonom zabranjeno reklamiranje duhanskih proizvoda, pušenje na javnim mjestima i prodaja cigareta maloljetnicima te povećan porez na cigarete, broj pušača je znatno smanjen.

Posljedica: manje je oboljelih od bolesti dišnih putova, a učestalost raka pluća pala je sa 80 na 32 oboljela na 100.000 stanovnika.

Aktivnost pomaže starijima da bolje misle i spavaju

Starije osobe mogu u samo dva tjedna poboljšati san i sposobnost razmišljanja, kažu američki stručnjaci. Dovoljno je pojačati tjelesnu i društvenu aktivnost. Izolacija i neaktivnost nisu dobri ni za koga, a kamoli za starije ljude. Već se u srednjoj dobi mnogi susreću s poremećajem spavanja, a ti se problemi s godinama povećavaju. Neispavanost slabi mentalne sposobnosti, što je naročito izraženo u starijih osoba. Njima znanstvenici savjetuju da raznim aktivnostima pokušaju održati što bolju tjelesnu kondiciju. Fizički aktivan organizam stari sprije, rjeđi su problemi sa spavanjem, a stoga je bolja i aktivnost mozga.

Infarkt zbog kratkih rokova

Osobe koje se na radnom mjestu susreću s vrlo kratkim rokovima, izložene su stresu zbog

kojeg im prijete veća opasnost od infarkta nego osobama koje svoj posao mogu raditi polako i smireno, objavio je Journal of Epidemiology and Community Health. Zaključak je donesen na temelju proučavanja 1381 ispitanika koji su prethodno već imali jedan srčani udar. Otkriveno je da osobe koje nakon preboljelog infarkta i dalje rade stresni posao imaju šest puta veći rizik od ponovnog infarkta 24 sata nakon doživljenog stresa.

Mozak čita emocije s lica

Jedna je studija pokazala da je mozak osoba koje imaju oslabljen vid u stanju pročitati emocije s lica druge osobe. U prosinačkom broju časopisa Nature Neuroscience znanstvenici su opisali slučaj 52-godišnjeg muškarca čiji je vid bio znatno oslabljen nakon više moždanih udara i koji nije mogao prepoznati pokrete i oblike. Nakon što su mu pokazali slike osoba čija su lica izražavala različite emocije, muškarac je većinom točno pogodio koju emociju pokazuje koje lice, iako nije uspio razaznati radi li se o muškoj ili ženskoj osobi. Znanstvenici to pripisuju dijelu mozga odgovornog za čitanje emocija iako mozak ne dobiva informaciju putem vida.

Probava i nesanic

Nova studija provedena na Klinici Mayo pokazuje da tegobe probavnog sustava poput žgaravice, grčeva i sindroma iritabilnog crijeva, često uzrokuju nesanicu. S te su klinike na slučajno odabrane adrese poslali upitnik o probavnim smetnjama, glavobolji, astmi, bolovima u leđima, krvnom tlaku, depresiji i snu.

Od 2269 primljenih odgovora, 15 posto osoba koje su patile od nesanicice imale su dijagnozu sindroma nadražnog crijeva, a 13 je posto patilo od žgaravice. Znanstvenici namjeravaju provesti daljnja ispitivanja kako bi razjasnili utjecaj probavnih smetnji na san.

Gel obnavlja hrskavicu

Novi gel, razvijen na Massachusetts Institute of Technology, dokazano ubrzava cijeljenje hrskavice u pokusnim životinjama. Ako se u idućih 5 godina ispitivanja pokaže zaista dobrim, posebno će pomoći sportašima koji se najčešće sreću s takvim vrstama ozljeda. Gel se injicira na oštećeno mjesto gdje stvara povoljne uvjete za razvoj implantiranim stanicama hrskavice.

Tenis za treću dob

Istraživanja provedena među ispitanicima starijim od 65 godina, pokazalo je da stariji ljudi koji najradije nose tenisice mnogo rjeđe padaju nego osobe iste dobi koje nose cipele s vezicama, visokim potpeticama ili bilo koju drugu vrstu obuće. Najčešće su padali oni koji su hodali bos ili u čarapama.

Alkohol potiče rast tumora

Liječnici sa Sveučilišta u Missisippiju objavili su u časopisu Cancer da alkohol potiče stvaranje faktora rasta koji olakšava stvaranje novih krvnih žila unutar tumora (angiogeneza). To poboljšava prehranu tumorskih stanica, a time i njihov razvoj. U pokusima, znanstvenici su ustanovili da rast tumorskih stanica pod utjecajem alkohola može biti čak i do 8 puta brži.

VITA

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

 CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

RADNJA ZA OBRADU I UGRADNJU MERMERA I GRANITA
KAMENOREZAC ILIĆ

VI. Ivica i Željko Ilić

Izrada spomenika i grobnica
Oblaganje stubišta i podova
Šankovi, klupice, stolovi

Bukinje 186 • Tel./fax: 035 286 689 • Mob: 061 139 851, 061 139 858

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

POZIV NA SURADNJU

Poštovani čitatelji,

Sve Vas koji u rukama držite ovaj broj "Hrvatskoga Glasnika" pozivamo na suradnju!

Pozivamo Vas da pišete i predlažete.

Pišite nam o svemu onome što smatrate zanimljivim za novine - o ljudima i pojavama, iznesite nam svoje mišljenje, želju i stav.

Pišite nam i o tome što biste Vi željeli čitati na stranicama naših i Vaših novina, a mi ćemo se maksimalno potruditi da realiziramo Vaše želje, ideje i prijedloge.

Tako ćemo zajedničkim naporima doći do novina kojima ćemo svi biti zadovoljni. Osobito nam je stalo do toga da pravimo novine kakve Vi naši cijenjeni čitatelji želite, a to je teško bez Vas, i bez Vaših prijedloga.

Očekujemo Vas s prijedlozima na adresi:
Hrvatski Glasnik, Tuzla, Kazan Mahala 2/II.

Tel./fax: 035/272-061,
E-mail: napredak@inet.ba

stuhli motel tuzla
VI.: Branimir Stuhli

Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

**VODA KOJA
SVE
POKREĆE**

A QUALITY PRODUCT OF
Pivara Tuzla d.d.

KAMENOREZAC
LJUBAČE

TEL/FAX 035 571 783
061 148 475

SPOMENICI, STOLOVI, ŠANKOVI, KLUPICE, KAMINI...

Luciana
Građevinarstvo i trgovina

Magistralni put bb,
Lukavac BiH

Tel./fax: ++387 35 553 454
553 453
E-mail: luciana@bih.net.ba

Osnovan 1992.godine INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT

**FM RADIO
Kameleon**

102.7 MHz

Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

**AUTO ŠKOLA
"JOVEX"**

VL.GAVRILOVIĆ JOVO ing.saob.
Instruktor teoretske i praktične nastave

OBUKA VOZAČA **A,B,C,EID** KATEGORIJE

- TEORETSKA OBUKA VOZAČA
- PRAKTIČNA OBUKA VOZAČA
- PRIJAVA ISPITA
- TRENAŽNA VOŽNJA

TEL:035 232 052;MOB:061 179 334
75000 TUZLA

SOLI
HRVATSKI RADIO SOLI

92.7 MHz
103.4 MHz

Foto Žunić

tuza: Mercator 035-301-735
Džafer mahala 035-254-594
Korzo 035-257-205
TZC "Sjenjak" 035-251-448
GRAČANICA 061-772-282
DOBOJ 053-227-554
JELAH 061-447-559
TEŠANJ 061-251-897

e-mail: zunic@inet.ba

MLIN
LJUBAČE

MLIN
"HUSINSKI RUDAR" D.D.
LJUBAČE-TUZLA
75214 LJUBAČE-TUZLA

TEL/FAX ++387 35 80 85 38, 80 85 39, 80 85 40 • E-mail: mlin@bih.net.ba

CVJEĆARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.

Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete.

Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING

75000 Tuzla, Rudarska bb
Tel.: ++ 387 35 282-000, 283-218
Fax: ++ 387 35 280-210
e-mail: printcom@bih.net.ba

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 33 65 39 86

PAVIĆ - KOMERC

OVLAŠTENI SERVIS I PRODAJA VOZILA

tel: +387 35 384 291, 384 487; fax: +387 35 384 488 CITROËN

CENTRALNO GRIJANJE

dioničko društvo

TUZLA

Ul. Krečanska br. 1

75000 Tuzla

Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 35 283 440

Fax: ++387 35 281 391

www.grijanjetuzla.com

HOLDINA

HOLDINA d.o.o. Sarajevo
Sarajevo, ulica Azize
Šaćirbegović 4b

OVLAŠTENI PRODAJNO SERVISNI CENTAR

SALON: SKC "Mejdan", Bosne Srebrene bb

Tel/fax: 035/270-021 e-mail: stuhli-auto@box.ms

SERVIS: Mramor, Majevička 2

Tel/fax: 035/384-500 Mob: 061/140-278

Radost sigurne štednje

tuzlanska banka d.d. tuzla